

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

PAŹDZIERNIK 2019 Nr 4 [89] Cena 2 zł BIULETYN SAMORZĄDOWY

WWW.MSZANA.PL

FOT. MAGDA POLAŃSKA

Dziękczynienie za plony i integracja
na festynie STR. 19

Podsumowanie wystawy prac „Spod
ręki Zagórzan” STR. 28

Jesień 2019 – przegląd zadań
inwestycyjnych STR. 12

Odpady znów spędzają sen z powiek samorządowcom...

Jak co roku, jesienią stajemy przed decyzjami w sprawie gospodarki odpadami. Niestety, nadchodzący rok przyniesie kolejne podwyżki cen za odbiór i zagospodarowanie odpadów. Po ogłoszeniu przetargu jedyna oferta, jaka wpłynęła na realizację tych usług opiewa na kwotę ponad 30% wyższą niż w roku poprzednim.

Zczego to wynika? Na pewno zwiększa się ogólna ilość odpadów. Pomimo wielu akcji promujących dbałość o ograniczanie ilości odpadów, siatek plastikowych, rozsądne zakupy – ilość odpadów rośnie w sposób lawinowy. Z pewnością przyczynia się do tego także wzrost poziomu życia rodzin. Wielu z nas stać na nowe meble, remonty domów, wymianę sprzętów. To niestety wiąże się z ogromną ilością odpadów, zarówno wielkogabarytowych, jak i budowlanych, elektroodpadów itp. Do wzrostu cen za wywóz śmieci przyczynia się także brak w gminie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Zamiast bowiem umożliwić mieszkańcom dowiezienie odpadów wielkogabarytowych, budowlanych czy elektroodpadów do jednego miejsca, musimy zorganizować ich odbiór z każdej posesji na terenie gminy. To się wiąże z ogromnymi kolejkami i wzrostem czasu oczekiwania na usługi, a jednocześnie wpływa bardzo negatywnie na ceny usług. Zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości

Wójt Bolestaw Żaba

i porządku w gminach, każda gmina ma obowiązek utworzenia PSZOK. Będziemy nadal czynić starania, aby wybudować w gminie PSZOK po to, by ułatwić mieszkańcom pozbywanie się odpadów wielkogabarytowych, czy budowlanych oraz stworzyć warunki do ograniczania podwyżek cen usług.

Jesień to czas kończenia inwestycji gminnych. Cieszy nas, że już zakończono prace przy budowie sali gimnastycznej w Mszanie Górnej i niebawem obiekt zostanie przekazany do użytku społeczności szkolnej. Zakończono także I etap budowy kanalizacji sanitarnej w Rabie

Niżej. Trwają jeszcze prace nad uporządkowaniem terenu. Gmina już podejmuje działania, aby kolejne etapy mogły być realizowane w kolejnym roku. Do użytku oddano 3 nowe mosty, kilka dróg z nawierzchnią asfaltową, a prace na drogach wciąż trwają, gdyż warunki atmosferyczne są wyjątkowo sprzyjające w tym roku. Temat inwestycji gminnych jest omówiony szerzej w dalszej części biuletynu.

Jesień to także czas przygotowania do sezonu zimowego. Trwa postępowanie przetargowe, aby wyłonić wykonawców zimowego utrzymania dróg. Jak co roku chcemy objąć utrzymaniem wszystkie drogi gminne i osiedlowe, jednak warunkiem jest zgoda wszystkich mieszkańców na odśnieżanie. Proszę Państwa o wyrozumiałość i cierpliwość, zwłaszcza podczas bardzo trudnych warunków atmosferycznych i intensywnych opadów śniegu.

W związku z zaplanowanym w połowie przyszłego roku uruchomieniem Środowiskowego Domu Samopomocy w Mszanie Górnej już teraz zapraszam osoby zainteresowane o zgłaszanie się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu składania deklaracji korzystania z usług ośrodka.

Dziękuję wszystkim za zaangażowanie w sprawy społeczne. Zapraszam do lektury gazety gminnej. Wszystkim Mieszkańcom Gminy Mszana Dolna życzę zdrowia i spokojnej jesieni.

BOLESŁAW ŻABA

Wójt Gminy Mszana Dolna

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.

ISSN 1734-8978

Droga powiatowa nr 1616K w Łostówce już po przebudowie!

Mieszkańcy Powiatu Limanowskiego, a przede wszystkim Gminy Mszana Dolna, mogą już korzystać ze zmodernizowanego odcinka drogi powiatowej w Łostówce.

Janko Muzykant na Narodowym Czytaniu

W sobotę, 7 września, w Bibliotece Publicznej w Lubomierzu odbyło się Narodowe Czytanie noweli polskich. Gminna Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej do akcji włączyła się pięć lat temu.

WYDARZENIA

- Nowy sprzęt strażaków z Łostówki 4
- Wybory parlamentarne 2019 w gminie Mszana Dolna 5
- Odpady z działalności rolniczej 5
- Oni tutaj są 6

- Górale na Jasnej Górze 7
- Są chętni, by uratować ludzi przed śmiercią, kalectwem, utratą wolności! 8
- 80. rocznica walk obronnych na Ziemi Zagórzańskiej 10
- Droga powiatowa nr 1616K w Łostówce już po przebudowie! 11
- Jesień 2019 – przegląd zadań inwestycyjnych 12

ROZMAITOŚCI

- E-Seniorzy 15
- Szykujcie się na najazd naszych wycieczek 16
- Trójsektorowe partnerstwo szansą na turystyczny rozwój regionu 18
- Dziękczynienie za plony i integracja na festynie 19
- Kasińskie Dożynki 22
- Kultura i tradycja łączy pokolenia 22
- Kochaj mnie mądrze 23
- Dom jako produkt ekologiczny? 25

KULTURA

- Janko Muzykant na Narodowym Czytaniu 27
- Spod ręki Zagórze 28
- Kredkobranie 29

EDUKACJA

- Al-Anon – siła i nadzieja dla rodzin i przyjaciół alkoholików 30
- Orkiestra dęta OSP z Mszany Górnej wzbogaciła się o nowe stroje 31

Do biblioteki po.... wyprawkę! 31

SPORT

- Wyróżnienie dla Justyny Kowalczyk 32
- Młoda kadrowiczka przed sezonem 32

- Biegacz z Raby Niżnej na podium Festiwalu Biegowego 33
- Spartakiada dla seniorów 34
- Zostań skoczkiem na medal 36

TEST EKOLOGICZNY

- Kino za baterie 36

Nowy sprzęt dla strażaków z Łostówki

O cztery komplety ubrań ochronnych do działań bojowych wzbogaciła się Ochotnicza Straż Pożarna w Łostówce. Sprzęt, sfinansowany ze środków gminy Mszana Dolna oraz województwa małopolskiego, przekazano 15 października.

W uroczystym przekazaniu sprzętu wzięli udział zaproszeni goście: Kazimierz Czynnek – członek Prezydium Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Małopolskiego w Krakowie, bryg. mgr. inż. Tomasz Pawlik – zastępca komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej, Marek Szczypka – komendant Oddziału Miejsko-Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej

Polskiej w Mszanie Dolnej oraz Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna – Jan Chorągwicki.

Gospodarzami wydarzenia byli: wójt Mszany Dolnej Bolesław Żaba oraz prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Łostówce Józef Malec.

W spotkaniu uczestniczyli również druhowie OSP Łostówka – Marcin Chorągwicki, Piotr Kuczaik oraz inspektor ds. ochrony przeciwpożarowej w Urzędzie Gminy Mszana Dolna – Józef Duda.

Całkowita wartość zakupionego sprzętu bojowego wyniosła 11 384,88 zł. Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków województwa małopolskiego w ramach konkursu Bezpieczna Małopolska 2019 w kwocie 4800 zł.

JÓZEF DUDA

 MAŁOPOLSKA

Projekt współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego w ramach konkursu Bezpieczna Małopolska 2019 w celu zapewnienia gotowości bojowej jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa małopolskiego.

Wybory parlamentarne 2019

13 października odbyły się w Polsce wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Urszula Nowogórska

Wiesław Janczyk

Jan Hamerski

Kandydaci z rejonu Limanowszczyzny, którzy otrzymali mandaty poselskie to:

Urszula Nowogórska – Komitet Wyborczy PSL

Wiesław Janczyk – Komitet Wyborczy PiS

W naszym okręgu wyborczym senatorem został wybrany **Jan Hamerski** – Komitet Wyborczy PiS.

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy wyboru. Życzymy wytrwałości i owocnej pracy dla dobra Polski i naszego regionu.

Jak głosowano w Gminie Mszana Dolna?

W gminie Mszana Dolna uprawnionych do głosowania było 13229 osób. Spośród nich 7907 skorzystało ze swojego prawa

wyboru. Frekwencja wyborcza wyniosła 60,47%. W głosowaniu w Gminie Mszana Dolna bezkonkurencyjnie zwyciężyli kandydaci Komitetu Wyborczego Prawa i Sprawiedliwości. Na kandydatów tej listy oddano łącznie blisko 78% głosów. Kandydaci z listy Komitetu Wyborczego PSL otrzymali 6,97% głosów, Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska PO. N IPL ZIELONI – zyskał 6,30% poparcia wśród mieszkańców Gminy Mszana Dolna. Na kandydatów Komitetu Wyborczego Konfederacji Wolność i Niepodległość zagłosowało 6,26% uprawnionych, natomiast Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej zyskał głosy 2,53% mieszkańców gminy Mszana Dolna.

Źródło: pkw.gov.pl

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY

ODPADY Z DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

Wójt Gminy Mszana Dolna informuje, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”. Gmina Mszana Dolna wyraża zainteresowanie przedmiotowym programem, aby jednak ustalić możliwości wzięcia w nim udziału konieczne jest przeprowadzenie ankiety inwentaryzacyjnej. **W związku z powyższym zwracamy się z prośbą do rolników z terenu Gminy Mszana Dolna, którzy są zainteresowani odbiorem folii i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, takich jak: folia rolnicza, siatka i sznurek do owijania balotów, opakowania po nawozach, opakowania typu Big Bag, do złożenia ankiety inwentaryzacyjnej.**

Druk ankiety znajduje się na stronie internetowej Urzędu Gminy Mszana Dolna lub jest do pobrania w Urzędzie Gminy Mszana Dolna.

Ankiety można złożyć osobiście w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Gminy Mszana Dolna, bądź wysłać pocztą na adres: Urząd Gminy Mszana Dolna ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna do dnia 15.11.2019 r. włącznie.

Informacje złożone po tym terminie nie zostaną uwzględnione w ewentualnym wniosku.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Mszana Dolna ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna pok. 50, tel. 18 33 10 009 wew. 150.

Oni tutaj są

Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu zrealizowała innowację pedagogiczną, której efektem jest przypomnienie tragicznych wydarzeń, jakich społeczność tej miejscowości doświadczyła w lipcu 1943r. oraz upamiętnienie ofiar tych zdarzeń.

Podczas uroczystości podsumowującej projekt mieszkańców Lubomierza doświadczyli wzniosłych przeżyć.

*„Oni tutaj są
Są nadziei promiennym znakiem
Ich krew do nowego życia budzi nas
Świat się kręci, czas płynie, a pamięć wciąż żywa.
Dobre słowa niezmiennie wciąż w uszach brzmią.
To, co dobre i święte, ze światem wygrywa,
Bo uczynki z miłości na wieki są”*

– te słowa hymnu beatyfikacji franciszkańskich Męczenników z Peru odśpiewane przez członków chóru parafialnego rozpoczęły mszę świętą odprawioną w kościele pw. św. Józefa w Lubomierzu. Ich treść i przesłanie wypełniły mały lubomierski kościółek szczególnym wzruszeniem. Wszyscy zebrani na uroczystej eucharystii sprawowanej w intencji uczestników tragicznych wydarzeń z 3/4 lipca 1943r. poczuli, że „Oni tutaj są” – świadkowie nadziei, świadkowie historii – mieszkańcy wsi i zakonnicy, których niemieccy żołnierze zbrali na placu przykościelnym, aby oskarżyć o współpracę z partyzantami.

Uroczystości w Lubomierzu przewodniczył ksiądz rodak, ojciec Stanisław Kozyra, a kazanie wygłosił proboszcz parafii św. Józefa w Lubomierzu o. Piotr Głód, który przypomniał hi-

storię pacyfikacji wsi i spalenia przez Niemców klasztoru – plebanii oraz dzieje trzech braci franciszkanów, którzy zostali pojmani i trafili do obozu. Podczas kazania padły również słowa apelu o pamięć i szacunek dla historii Polski, dla minionych pokoleń, którą wszyscy Polacy są winni jako współobywatele tego pięknego kraju. Po zakończeniu mszy świętej poświęcono i odsłonięto tablicę upamiętniającą wspomniane osoby i wydarzenia z 1943 r. Odsłonięcia dokonał Sebastian Ogiela, który jako 17-letni chłopiec doświadczył okrucieństwa niemieckich okupantów. Wzruszenie na twarzy tego jednego z najstarszych mieszkańców Lubomierza było największą nagrodą dla wszystkich osób, które zaangażowały się w wykonanie pamiątkowej tablicy. Utwierdziło ich w przekonaniu, że takie inicjatywy mają głęboki sens i są potrzebne zarówno dla starszego, jak i młodszego pokolenia.

Splendoru uroczystości dodała obecność znamienitych gości. Wśród nich znaleźli się: wójt Mszany Dolnej Bolesław Żaba, dyrektor Delegatury Małopolskiego Kuratorium Oświaty w Nowym Sączu Dariusz Leśniak, prezes Stowarzyszenia na Rzecz Wspierania Młodych Talentów z Lubomierza Danuta Kowalczyk, sołtys Lubomierz Kamil Wojtyczka, radni tej miejscowości: Jan Wojciarczyk i Krzysztof Gniecki, poczty sztandarowe Ochotniczej Straży Pożarnej i Związku Podhalan z Lubomierza oraz miejscowej Szkoły Podstawowej

nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2. Na mszy świętej nie zabrakło również mieszkańców wsi, nauczycieli i uczniów oraz Jądwigi Baran-Stożek – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Lubomierzu. To właśnie w kierowanej przez nią placówce w roku szkolnym 2018/2019 realizowana była innowacja pedagogiczna o tematyce historycznej pt. „Bliskie spotkania z historią – ocalić od zapomnienia”, współfinansowana przez Urząd Gminy Mszana Dolna. W projekcie tym podjęto szereg zadań, mających na celu zapoznanie uczniów z wojenną historią ich „Małej Ojczyzny”, zebranie wspomnień mieszkańców Lubomierza na temat II wojny światowej i wydanie

ich w formie książkowej oraz wykonanie tablicy upamiętniającej dramatyczne wydarzenia z 1943 r.

Zakończenie uroczystości odbyło się w murach lubomierskiej jedyńki, gdzie zaproszonych na uroczystość gości podjęto obiadem. Mogli oni również zapoznać się z zadaniami realizowanymi w trakcie trwania projektu i jego promocji. Zebrani goście byli pod wrażeniem intensywności działań i pełni podziwu dla takich inicjatyw.

Pamiętką po przeprowadzonej w Szkole Podstawowej nr 1 w Lubomierzu innowacji jest również film, który można obejrzeć w serwisie youtube.

DOROTA WĘGIELSKA

Górale na Jasnej Górze

„Serce wrywa się ku Matce, a oczy spieszą ją ujrzeć” – te słowa goszczą na ustach muzyków Orkiestry Dętej „Echo Gór” z Kasinki Małej, ilekroć wspominają swoje występy na jasnogórskim szczycie.

Także i w tym roku, 1 września, wzięli udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Rolników i Święcie Dziękczynienia za Plony. Głównym punktem jasnogórskich dożynek była uroczysta suma, której przewodniczył biskup włocławski Wiesław Mering. Jej rozpoczęcie poprzedziły prezentacje zespołów ludowych, chórów oraz kasinczańskiej orkiestry. W takt maryjnych pieśni i zagórzańskich melodii wygrywanych przez „Echo Gór” powoli błonia jasnogórskie zapełniały się wieńcami i darami dożynkowymi. Nie zabrakło delegacji pielgrzymów z Kasinki Małej – Zagródca zdążających do ołtarza również z wieńcem dożynkowym i darami ołtarza.

Przybyłych do Częstochowy w ten dzień o. Marian Waligóra, przeor Jasnej Góry, witiał tymi słowami: – W tym szczególnym dniu, 1 września, przychodzimy na Jasną Górę, stajemy u bram Domu Matki, która wszystkich nas zna. Polscy rolnicy pielgrzymują dziś do te-

go miejsca, o którym 40 lat temu powiedział św. Jan Paweł II, że tu bije serce narodu w sercu Matki, i że tutaj zawsze byliśmy wolni.

Po udziale we mszy św. i złożeniu wieńców górale udali się marszem do wyjścia. Wśród tysięcy obecnych pielgrzymów zdążyli w skupieniu uklęknąć przed Obrazem Czarnej Ma-

donny, bo jak sami twierdzą: – To nie sylwester, lecz właśnie możliwość zagrania u stóp Jasnogórskiej Pani jest momentem wieńczącym cały przeżyty rok, za który dziękujemy i prosimy o kolejny okres, pełen łask jej Syna.

KLAUDIA GAWRONEK

fot. arch. Orkiestry Dętej Echo Gór,
Stanisław Polański, Józef Majkowski

Są chętni, by uratować ludzi przed śmiercią, kalectwem, utratą wolności!

To już 12 edycja kampanii no promil – no problem w Małopolsce. Gmina Mszana Dolna od kilku lat aktywnie włącza się w szerzenie przesłania kampanii, które jest bardzo proste, a jednocześnie niezwykle potrzebne. Głównym celem kampanii jest ograniczenie na terenie Małopolski liczby osób, które prowadzą pojazdy pod wpływem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zmiana społecznej postawy wobec nietrzeźwych kierowców – wzmocnienie u pasażerów gotowości do powstrzymania pijanego kierowcy.

Nie chcemy wprowadzać prohibicji! Chcemy bezpieczniejszych dróg, po których chodzą nasze dzieci, po których jeździmy. Chcemy, aby kierujący pojazdem

zawsze był trzeźwy – bo życie naszych bliskich jest ważniejsze, niż chwilowa przyjemność promilowego kierowcy!!! – podkreślają inicjatorzy kampanii.

W tym roku szczególną uwagę w kampanii zwracamy na współdziałanie dla osiągnięcia pożytecznego dla wszystkich celu.

W dniu 25 października w Urzędzie Gminy Mszana Dolna zebrały się trzyosobowe reprezentacje 12 szkół gminnych. W ich skład weszli przedstawiciele samorządów uczniowskich i osoby będące liderami w swoich środowiskach szkolnych. Koncentrując się na przesłaniu kampanii no promil – no problem, poprzez zajęcia integracyjne, szkolenie na temat zasad dobrej współpracy i roli liderów, a także warsztaty kreatywności młodzi ludzie zdobywali nowe doświadczenia. Wspólnie poszukiwali sposobów

reagowania na zagrożenie jakie stwarzają osoby nietrzeźwe na drogach, czyli się podejmowania decyzji, odpowiedzialności za siebie i innych.

Zajęcia z młodzieżą przeprowadzili profesjonalni trenerzy: Renata Knez, Gabriela Obszyńska i Piotr Krawczyk. Sprawnie wykorzystując przygotowane wcześniej materiały kampanii w formie filmów, prezentacji multimedialnych, bajek profilaktycznych, ulotek, alkoholowych liczydełek i gadżetów kampanii, trafnie dobierając metody prowadzenia zajęć utrzymali uwagę i zaangażowanie uczestników na wysokim poziomie. Było głośno, kolorowo, wesoło, a czasem refleksyjnie. Młodzież pracowała w skupieniu.

Ciekawym elementem warsztatów było wspólne oglądanie filmu o tematyce związanej z tematem kampanii

z zastosowaniem „stop klatki” i dyskusowanie na gorąco postaw i zachowań bohaterów. Dyskusja była moderowana przez prowadzącą warsztat, której zależało na wyostreniu kwestii odpowiedzialności, zaakcentowaniu znaczenia autorytetu i prawdziwej przyjaźni, która czasem domaga się głośnego i kategorycznego powiedzenia NIE – dla dobra przyjaciela. To ćwiczenie pomogło poznać mechanizmy psychologiczne zachowania ludzi w sytuacjach presji towarzyskiej, natrączywego namawiania, wywierania niepożądanego nacisku. Wskazało również na potrzebę wcześniejszego przygotowania się do reagowania w takich sytuacjach, przemyślenia strategii działania i umocniło wewnętrzne przekonanie o słuszności odmowy wejścia do pojazdu, który ma zamiar prowadzić kierowca po spożyciu alkoholu.

Prowadzący starali się przekazać misję kampanii odpowiadając na pytania i rozwijając kwestie poruszone przez młodzież. Nie zabrakło zabaw in-

tegracyjnych a nawet krótkiego wystąpienia kuglarza.

Cieszę się że dyrektorzy szkół zwrócili uwagę na kampanię no promil – no problem. Dziękuję szkolnym koordynatorom kampanii i paniom z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pomoc w organizacji warsztatów. Jestem pod wrażeniem dużej wiedzy, zaangażowania i kreatywności naszej młodzieży. To był dla nich dzień ciężkiej pracy. Wyszli zmęczeni, ale myślę, że pozytywnie nakręcenii do pracy w swoich środowiskach. Jestem pełna nadziei, że doświadczenia z warsztatów będą przydatne w wielu sytuacjach życiowych. Spotkanie uczniów różnych szkół sprzyjało wzajemnemu inspirowaniu się. Pozostaje sprawdzić w praktyce, czy nastąpi pożądaný efekt synergii – jako rezultat zorganizowanej pracy zespołowej – podsumowuje Anna Petrycka – ambasadorka kampanii no promil no problem w gminie Mszana Dolna.

Warsztaty dla szkolnych liderów to jeden z wielu elementów kampanii no promil- no problem w gminie. W oparciu o udostępnione przez inicjatorów kampanii scenariusze zostaną również przeprowadzone zajęcia profilaktyczne w szkołach. Uczniowie wezmą również udział w konkursach tematycznych oraz podejmą wspólne działania z Wydziałem Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Limanowej.

Udział w kampanii no promil no problem wpisuje się w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ANNA PETRYCKA

Inicjator kampanii:

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Solny Gwarek”

Partnerzy kampanii:

Instytut Rozwoju Społecznego
Gmina Wieliczka XII edycja kampanii realizowane jest przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego

80. rocznica walk obronnych na Ziemi Zagórzańskiej

22 września w przysiółku „Mogita” w Kasinie Wielkiej po raz 28 odbyła się uroczystość patriotyczno-religijna upamiętniająca walki 10. Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej walczącej z najeźdźcą na terenie naszej gminy.

Przy pomniku poświęconym bohaterom tamtych dni została odprawiona Msza Święta za poległych żołnierzy, mieszkańców gminy, partyzantów i mieszkańców Kasiny Wielkiej. Liturgię sprawował i homilię wygłosił ks. Jan Zając ze Śnieżnicy. Przepiękna pogoda przyciągnęła na uroczystość wielu mieszkańców Kasiny Wielkiej, a także okolicznych miejscowości.

Przed uroczystością na grobach poległych Ułanów 24. Pułku na miejscowym cmentarzu oraz na grobach żołnierzy z I wojny światowej na stacji PKP zostały złożone wiązanki przez delegację gminy Mszana Dolna z Katarzyną Szybiak, zastępcą wójta, Janem

Chorałowiczem, przewodniczącym Rady Gminy oraz radnym Rafałem Kubowiczem, delegację Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 1 z dyrektorem Janiną Ziemianną i Wojciechem Ceklarem,

oraz przez delegację Rady Powiatu Limanowskiego na czele z Bolesławem Janią i Arturem Żabą.

Przypomnijmy, że pomnik wykonał śp. artysta plastyk Stanisław Dobrowolski – mieszkaniec Kasiny Wielkiej. Na uroczystość przybyły delegacje jednostek Straży Pożarnej wraz z pocztami sztandarowymi, kompania OSP z Kasiny Wielkiej i Olszówki oraz poczty ze szkół z terenu gminy Mszana Dolna.

Wśród licznie przybyłych mieszkańców Kasiny Wielkiej obecni byli Grzegorz Biedroń, radny Sejmiku Województwa Małopolskiego, radni powiatu limanowskiego, dyrektorzy szkół, radni gminy Mszana Dolna. Oprawę muzyczną liturgii zapewniły orkiestra dęta „Echo – Zagórzan” oraz chór parafialny „Cantate Deo” z Kasiny Wielkiej.

Podziękowania dla mieszkańców za liczne przybycie na uroczystość wyraziła Katarzyna Szybiak oraz Grzegorz Biedroń.

Na zakończenie wystąpiła młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 2 z Kasiny Wielkiej ze swoim programem patriotycznym, chór „Cantate Deo” oraz orkiestra dęta „Echo Zagórzan” pod dyrekcją Adama Rusnarczyka, która wykonała wiązankę melodii żołnierskich.

Po wystąpieniu sołtys Adam Wrzcionek wraz z paniami z Koła Gospodyń Wiejskich w Kasinie Wielkiej zaprosili wszystkich na wspianą gróchówkę i kiełbasę z różną. PIOTR LULEK

Droga powiatowa nr 1616K w Łostówce już po przebudowie!

Mieszkańcy Powiatu Limanowskiego, a przede wszystkim Gminy Mszana Dolna, mogą już korzystać ze zmodernizowanego odcinka drogi powiatowej w Łostówce.

Odcinkowa przebudowa drogi powiatowej nr 1616K Mszana Górna – Podłpień została zrealizowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych pozyskanych przez Zarząd Powiatu Limanowskiego. Pozostałe koszty stanowiły środki Powiatu Limanowskiego i Gminy Mszana Dolna.

W piątek, 4 października b. r., dokonano oficjalnego oddania do użytku zmodernizowanego odcinka drogi. (...) W uroczystym otwarciu wyremontowanego odcinka drogi wzięli udział m.in. przedstawiciele Powiatu Limanowskiego: Starosta Limanowski Mieczysław Uryga, Przewodnicząca Rady Powiatu Ewa Filipiak, Wicestarosta Agata Zięba, Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Jan Więcek, Członkowie Zarządu: Wojciech Włodarczyk, Józef Jaworski, Czesław Kawalec oraz Radni Powiatowi: Bogumił Grzyb, Stanisław Nieczarowski i Ar-

FOT. URZĄD GMINY MSZANA DOLNA

tur Żaba, a także Gminy Mszana Dolna: Wójt Bolesław Żaba, Przewodniczący Rady Gminy Jan Chorągwicki oraz Sołtys Łostówki Maria Farganus i Poseł na Sejm RP Wiesław Janczyk.

– *Zadanie to ma służyć mieszkańcom. Wykonanie nowej nawierzchni, ale też m.in. wykonanie chodników, przejść dla pieszych czy zatok autobusowych i oświetleń ulicznych zdecydowanie zwiększy ich*

bezpieczeństwo, ale również podniesie komfort korzystania z nich. Przed nami kolejne inwestycje, w tym dalsza przebudowa drogi powiatowej Mszana Górna – Podłpień w Łostówce i Wilczycach. Wierzę, że podobnie jak to zadanie również przyszłe inwestycje zostaną pomyślnie zakończone – informuje Starosta Limanowski Mieczysław Uryga.

Źródło: www.powiat.limanowski.pl

FOT. URZĄD GMINY MSZANA DOLNA

Jesień 2019 – przegląd zadań inwestycyjnych

Jesień pozwala cieszyć się widocznymi efektami wielomiesięcznych, czasem wieloletnich starań grupy samorządowców, urzędników, projektantów, wykonawców i mieszkańców. Na placach budowy wyłaniają się obiekty, drogi, mosty, budynki w ostatecznym kształcie. Trwają starania, by niezwłocznie oddać mieszkańcom do użytkowania wyczekiwane i potrzebne inwestycje. Tak jest również w tym roku. Na łamach biuletynu staramy się prezentować i dokumentować rozwój gminy w zakresie infrastruktury służącej mieszkańcom.

Tegorocznej jesieni mamy sporo powodów do zadowolenia:

- Zakończono przebudowę i oddano do użytkowania drogę powiatową nr 1616K Mszana Górna – Podłopień. Modernizacja dotyczyła odcinka drogi powiatowej w miejscowości Łostówka o długości 2,5 km. Droga w Łostówce została poszerzona do 6 mb, położono nową, wzmocnioną nawierzchnię o parametrach uwzględniających potrzeby ruchu ciężkiego KR-3. Wykonano chodniki, odwodnienia, przystanki komunikacyjne, przejścia dla pieszych z sygnalizacją i oświetleniem ulicznym. Całkowity koszt zadania wyniósł 7 mln 274 tys. 152 zł. Inwestycję sfinansowano ze środków Funduszu Dróg Samorządowych pozyskanych przez Zarząd Powiatu Limanowskiego przy współudziale środków Powiatu Limanowskiego i Gminy Mszana Dol-

Wyremontowana droga Raba Niżna- Gęsia Szyja – Glisne

Droga do os. Górki w Lubomierzu

na. Z Funduszu Dróg Samorządowych przeznaczono na tę inwestycję kwotę 3 mln 562 tys. 662 zł. Powiat Limanowski zaangażował na ten cel środki własne w kwocie – 2 mln 749 tys. 969 zł., natomiast Gmina Mszana Dolna – przeznaczyła ze swego budżetu 928 tys. 311 zł. na modernizację drogi w Łostówce.

- Wykonano remont i oddano do użytkowania drogę do os. Górki w Lubomierzu. Na to zadanie Gmina otrzymała dotację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w wysokości 150 000,00 zł, z programu ochrony gruntów rolnych.
- Dobiaża końca budowa przepustu w ciągu drogi do osiedla Gacki w Olszówce.
- Dokonano odbioru remontowanego odcinka drogi gminnej Kasina Wielka-Pańskie-Krzykacze – zadanie zrealizowane dzięki dofinansowaniu z rezerwy celowej budżetu państwa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze drogowej. Korzystając z tego źródła finansowania wyremontowano również drogę gminną Lubomierz-Przysłop-Młyny w miejscowości Lubomierz oraz przepust w ciągu drogi gminnej Raba Niżna-Budzyń-Glisne.

Plac zabaw przy szkole nr 2 w Mszanie Górnej

- Uzyskano pozwolenie na użytkowanie wybudowanego przepustu ramowego w ciągu drogi do os. Fligi w Mszanie Górnej oraz mostu żelbetowego w ciągu drogi do os. Murzyny w Mszanie Górnej.
- Wykonano remont przepustu w ciągu drogi do os. Karkulki w miejscowości Łostówka.
- Wykonano remont cząstkowy drogi wewnętrznej do os. Brzegi w miejscowości Kasina Wielka.

- W ramach funduszu sołeckiego dostarczono kliniec na remont drogi wewnętrznej do os. Kozyry w miejscowości Lubomierz. Mieszkańcy we własnym zakresie wykonali prace polegające na utwardzeniu drogi.
- Wykonano remont drogi wewnętrznej na osiedlu Talarki w Mszanie Górnej.
- Trwają remonty dróg na osiedlach: Tworki w Łostówce, Hyrb i Żądły w Kasince Małej oraz na osiedlu Nawary-Trybuły w Olszówce.
- W najbliższym czasie rozpocznie się remont dróg wewnętrznych na osiedlach: Żury-Łabuzy w Olszówce oraz Bartoszeki w Kasince Małej. Droga w Olszówce powinna zostać ukończona w 2020 roku. Jeżeli aura będzie sprzyjała pracom budowlanym, możliwe jest zakończenie inwestycji w Kasince Małej jeszcze w tym roku kalendarzowym.

Inwestycje kubaturowe

Końcówka roku 2019 jest dla inwestycji kubaturowych etapem zamykania rozpoczętych prac budowlanych czy też remontowych. I tak na finiszu są prace rozpoczęte w sierpniu 2017 r. związane z budową sali gimnastycznej w Mszanie Górnej. Wykonano już wszystkie prace wykonaniowe zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku tj. nowe ogrodzenie, poszerzono bramę wjazdową, wykonano

Boisko sportowe przy szkole nr 2 w Kasinie Wielkiej

Sala gimnastyczna przy szkole nr 2 w Mszanie Górnej

Droga powiatowa w Łostówce

nową nawierzchnię pod placem zabaw. Aktualnie oczekujemy na pozwolenie na użytkowanie obiektu i będzie można przekazać salę społeczności szkolnej.

Zakończono prace związane z modernizacją ogólnodostępnego boiska sportowego przy szkole nr 2 w Kasinie Wielkiej.

Młodzież szkolna i mieszkańcy otrzymali nowoczesne boisko wielofunkcyjne o doskonałej nawierzchni wykonanej z poliuretanu o zwiększonej odporności na ścieranie i amortyzację użytkową. Na to zadanie otrzymaliśmy dofinansowanie z budżetu Województwa Małopolskiego w wysokości 168 000,00 zł w ramach projektu pn. „Małopolska infrastruktura rekreacyjno – sportowa” (MIRS).

Zakończono zadanie polegające na rozbudowie i przebudowie istniejącego budynku remizy OSP w Łętowie – etap I (stan surowy zamknięty). Powstało pomieszczenie garażowe, dobudowane do istniejącego budynku oraz pomieszczenie do przechowywania sprzętu pożarniczego i mundurów bojowych. Na ten cel również otrzymaliśmy dofinansowanie z UMWM w ramach programu Małopolskie Remizy 2019 w wysokości 48 000,00 zł.

Jedynym zadaniem, którego realizacja nie kończy się w tym roku jest rozbudowa i przebudowa ośrodka zdrowia w Droga powiatowa w Łostówce Górnej z przeznaczeniem na Ośrodek Zdrowia i Środowiskowy Dom Samopomocy. Prace na tej budowie postępują zgodnie z harmonogramem, tak aby w tym roku zamknąć budynek, by można było kontynuować prace wewnątrz w czasie zimy.

Przeglądu inwestycji dokonali Pracownicy Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Gminy w Mszanie Dolnej

Przepust w drodze do os. Gacki w Olszówce

Elewacja ośrodka zdrowia w Mszanie Górnej

Dobudowana część remizy strażackiej w Łętowie

E-Seniorzy

23 lipca odbyło się zakończenie szkolenia w ramach projektu „Małopolski e-Senior”, zorganizowane przez Fundację Instytut Myśli Innowacyjnej.

Uczestnicy przez kilka tygodni uczęszczali na zajęcia, gdzie na otrzymanych tabletach szkolili umiejętności związane z korzystaniem z Internetu. Szkolenie składało się z cyklu 15 spotkań po trzy godziny lekcyjne. Projekt skierowany był do osób powyżej 65. roku życia. Wzięło w nim udział 21 osób, które podzielone były na dwie grupy. Na ostatnich zajęciach uczestnicy otrzymali z rąk wójta Bolesława Żaby dyplom ukończenia kursu oraz tablet, na którym pracowali.

JACEK WALIGÓRA

Szykujcie się na najazd naszych wycieczek

7 września to dla kreatorów marki Zagórzańskie Dziedziny znamienna data. Po raz pierwszy podejmowali bowiem grupę 50 osób w ramach wizyty studyjnej zorganizowanej we współpracy z profesjonalnym Biurem Podróży VIA Cracovia.

Na teren gminy Mszana Dolna zaproszono w tym dniu nauczycieli, dyrektorów i edukatorów krakowskich szkół, aby na miejscu, w praktyce, przedstawić im przykładową ofertę wycieczkowo-edukacyjną skierowaną dla ich wychowanków. Goście Zagórzańskich Dziedzin dzięki uprzejmości stacji narciarskiej Kasina SKI skorzystali z przejazdu kolejką krzesełkową na górną stację wyciągu. Z tego punktu oraz udostępnionego na czas wizyty tarasu widokowego krakowscy nauczyciele mogli do woli rozkoszować się przepięknymi plenerami Beskidu Wyspowego. Ofertę edukacyjną Kasina Ski przedstawił słuchającym z zainteresowaniem Sławomir Pała – prezes Zarządu oraz Agnieszka Perończyk-

Adamek – menager stacji. Nie lada gratką okazał się dla krakowskich nauczycieli spacer edukacyjny po puszczy karpackiej, połączony z prezentacją kilku zadań i ćwiczeń, które można realizować z dziećmi i młodzieżą podczas warsztatów przyrodniczych. Skutecznie uwagę gości w tym zakresie zajęła Krysztyna Popko-Tomasiewicz – przewodnik beskidzki i edukator. Na przykładzie oferty warsztatowej Zagórzańskich Dziedzin zaproponowała tematykę zgodną z podstawą programową nauczania przyrody i biologii w szkole podstawowej. Po „wysokogórskich” wrażeniach organizatorzy zaprosili swoich gości do Pasieki Bartek w Kasince Małej, aby zaprezentować im wyżynne i nizinne walory owych „dziedzin”. Tam na uczestników wizyty studyjnej czekali już przystrojeni w regionalne i stylizowane stroje kreatorzy marki. Gości podzielono na trzy grupy, aby szybko i sprawnie pokazać im potencjał drzemiący w Zagórzańskich Dziedzinach. Krakowscy goście poznali tajniki hodowli pszczół i właściwości

zdrowotne produktów pszczelich, o których z ogromnym zaangażowaniem, pasją, a przede wszystkim fachową wiedzą opowiadali właściciele miejsca – Barbara i Wojciech Łojasowie (Stowarzyszenie Zagórzańska Kraina). W tym miejscu nie zabrakło degustacji miodu oraz pysznej herbatki lipowej serwowanej przez gospodynię. Uczestnicy warsztatów mogli się również wykazać swoją kreatywnością podczas warsztatów malarskich przeprowadzonych przez członkinie Stowarzyszenia Rękodzielników Zagórzańscy Pasjonaci – Elżbietę Ząbczyńską, Józefę Potaczek i Agnieszkę Kozak-Stożek. Własnoręcznie ozdabiali torby, które mogą teraz z dumą prezentować podczas swoich codziennych zajęć. Organizatorzy zaproponowali nieco już jesienny sposób ozdabiania toreb – za szablon posłużyły tutaj zabarwione na rdzawo liście klonu i jesionu (zwane go przez Zagórzan jasionem) – drzew masowo występujących na terenie Zagórzańskich Dziedzin. Oczywiście ci, którym własna inwencja twórcza

podpowiadała inny sposób dekoracji – mogli to zrobić po swojemu. Ważną częścią tej wizyty była prezentacja konkretnych ofert wycieczek dla młodzieży szkolnej. Przedstawiła je Lucyna Pazdur z Bazy Lubogoszcz w Kasince Małej. Przybliżyła zebrany sam ośrodek, przedstawiła jego konkretną ofertę pobytową i wycieczkową, zaprezentowała propozycje przygotowane przez innych partnerów Zagórzańskich Dziedzin – Ośrodek Wczasowy Agnieszka z Mszany Górnej i Pensjonat Szczebel z Mszany Dolnej. Wszystkie te propozycje przygotowane są w oparciu o bogatą ofertę warsztatów edukacyjnych, opracowaną przez kreatorów marki Zagórzańskie Dziedziny. Nie zabrakło w niej cieszących się ogromnym zainteresowaniem wypraw questowych, po których przewodnikiem jest Jasiak – góral zagórzański. „Zsieciowanie” tych wypraw

u Zagórzeń i możliwość zdobycia dodatkowej nagrody niewątpliwie przyczyniła się do ich popularności.

Czas mijał tak szybko i ciekawie, że goście z lekkim ociąganiem się wracali do autokaru, aby odbyć drugą część swojej przygody, która czekała na nich we Frankówce. Na podróż zaopatrzeni zostali w komplet materiałów informacyjnych na temat regionu, w którym gościli (a w którym – jak się okazało – niektórzy byli po raz pierwszy!) oraz ofert przygotowanych przez kreatorów marki i ich partnerów. Miłym akcentem było wręczenie każdemu uczestnikowi tej wizyty certyfikatu potwierdzającego rozpoczęcie mozolnej nauki odkrywania tajemnic przyrody, poznawania życia pszczoł i malowania na płótnie... Kontynuacja tej przygody ma nastąpić podczas kolejnych wizyt w Zagórzańskich Dziedzinach, a o takie już są pierwsze konkretne pytania!

– W kronice, którą przy okazji pierwszej wizyty założyli przedstawiciele Zagórzańskich Dziedzin, pojawiły się bardzo miłe wpisy: „Gratuluję inicjatywy! Wspaniała atmosfera, miejsca cudowne! Życzę powodzenia”; „Pełna podziwu”; „Dziękuję za wspaniałe warsztaty i poczęstunek, cudowny dzień i atmosferę”; „Na pewno pojawię się tutaj następnym razem”; „Piękne, urokliwe, warte zobaczenia miejsce! Zarówno indywidualnie, jak i z grupą podopiecznych. Dziękuję!”; „Było świetnie, czekajcie na nas!”. „W grupie siła! To się wie;-) szykujcie się na najazd naszych wycieczek” – w poście w portalu społecznościowych zapowiedziała Zagórzańskim Dziedzinom właścicielka VIA Cracovia.

Nawiązanie współpracy z profesjonalnym biurem podróży pozwoliło nam dotrzeć do osób, które w przyszłości mogą być klientami Zagórzańskich Dziedzin – podkreślają kreatorzy marki. – Organizacja wycieczki szkolnej przez VIA Cracovia zapewnia zarówno uczestnikom wycieczki, jak i przeprowadzającym warsztaty i właścicielom obiektów goszczącym dzieci i młodzież, usługę na najwyższym, sprawdzonym poziomie. Ponadto gwarantuje udział przewodnika górskiego w wyprawach po Beskidzie Wyspowym i Gorcach oraz dodatkowe ubezpieczenie uczestników wyjazdu. O ogromnej pracy organizacyjnej i odpowiedzialności wspominać nie trzeba! To wszystko za szkoły załatwiają właściciele biur i osoby kreujące markę Gminy Mszana Dolna. Pokazaliśmy też, że jesteśmy przygotowani na przyjęcie mniej lub bardziej licznych grup.

Należy tutaj podkreślić i docenić ogromną pracę, jaką w proces budowania marki Zagórzańskie Dziedziny włożyła Olga Gałek – wiceprezes Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych MILA, która i w tym szczególnym dniu nam towarzyszyła i trzymała za nas przysłowiowe kciuki – dodają Zagórzeń. – To dzięki niej oraz udziałowi w Programie Grantowym Małopolskiego Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej – Subregion Sąddecki, przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego wspólnie dotarliśmy do tego szczęśliwego dnia, w którym z dumą i prawdziwą radością zaprezentować możemy potencjał naszego regionu.

MAGDALENA POLAŃSKA

Trójsektorowe partnerstwo szansą na turystyczny rozwój regionu

Po wakacyjnej przerwie, niezwykle pracowitej dla kreatorów marki gminy Mszana Dolna, wznowiono spotkania zaangażowanych w budowanie Zagórzańskich Dziedziny. Tym razem zainteresowanych losem turystyki na tym obszarze ugościł ośrodek Kasina Ski.

Na zaproszenie organizatorów odpowiedziały nowe podmioty zainteresowane współpracą w ramach marki gminy Mszana Dolna. Przedmiotem dyskusji było stworzenie wspólnej oferty turystycznej pod marką Zagórzańskie Dziedziny w oparciu o trójsektorowe partnerstwo (gmina, podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe). W tematykę spotkania wprowadziła wszystkich obecnych Olga Gałek – wiceprezes Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych MILA, animator ds. partnerstw (koordynator i mentor wszystkich działań w ramach kreacji marki gminy Mszana Dolna). Pokazała markę miejsca jako narzędzie rozwoju regionu właśnie w oparciu o trójsektorowe partnerstwo. Swoje argumenty poparła praktycznymi przykładami z Polski i Unii Europejskiej. Swoją część spotkania mieli również mieszkańcy

gminy Mszana Dolna zaangażowani w budowanie swojej marki. Podsumowali dotychczasowe działania, pochwalili się osiągnięciami, zaprezentowali swoją ofertę i zachęcali do współpracy nowych partnerów. Specjalnie dla nich Zagórzańscy Pasjonaci, reprezentujący Stowarzyszenie Rękodzielników, przygotowali wystawę swoich prac i efektów warsztatów, które już na dobre zagościły w ofercie kilku podmiotów z branży turystycznej terenu objętego marką. Korzyści z zaangażowania się w proces

kreacji Zagórzańskich Dziedziny oraz dotychczasowej współpracy z marką lokalną zaprezentowali partnerzy marki, przedstawiciele dwóch obiektów turystycznych – Pensjonatu Szczebel z Mszany Dolnej (Maria Mrózek) i Bazy Lubogoszcz z Kasinki Małej (Lucyna Pazdur). Z zebranymi w tym dniu w dolnej stacji wyciągu narciarskiego w Kasinie Wielkiej swoimi planami rozwojowymi ośrodka oraz możliwościami współpracy podzielił się sam właściciel Grupy Maspex, do której należy Kasina Ski – Sławomir Rusinek. W merytorycznej dyskusji podkreślił korzyści z budowania wspólnej oferty turystycznej. Zadeklarował również partnerstwo i współpracę z tworzoną właśnie marką gminy. Sławomir Pała, prezes ośrodka Kasina Ski, zaprezentował miejsce, które gościło kreatorów marki lokalnej. Przedstawił jego potencjał, zaproponował bazę ośrodka jako pole do współpracy dla partnerów lokalnych. Agnieszka Perończyk-Adamek, koordynator ds. marketingu Kasina Ski zaprezentowała możliwości rozwoju regionu, w tym bazy turystycznej, na przykładzie projektu Freeskihotele. Doskonałym zakończeniem spotkania był spacer po ośrodku. Z górnej stacji wyciągu narciarskiego kreatorzy i partnerzy marki podziwiali Zagórzańskie Dziedziny wystrojone w jesienne szaty. Upojeni cudownymi wprost widokami, z głowami przepełnionymi pomysłami na przyszłość, zaopatrzeni w materiały promujące poszczególnych partnerów i ich oferty, kreatorzy marki w towarzystwie licznych turystów wędrujących tego dnia beskidzkimi szlakami powrócili do swoich codziennych zajęć.

Spotkanie zorganizowane zostało w ramach projektu „Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – Subregion Sadecki” przez Fundację Miejsc i Ludzi Aktywnych MILA, gminę Mszana Dolna i ośrodek Kasina Ski.

MAGDA POLAŃSKA

Dziękczynienie za plony i integracja na festynie

Każdego roku pragniemy złożyć Bogu dziękczynienie za owoce pracy rolników oraz prosimy Go o błogostwieństwo i urodzaje na przyszły rok. Słowa wdzięczności i błagania tym razem skierowali mieszkańcy osiedla Zagródce z Kasinki Małej, którym przypadł w udziale zaszczyt organizacji corocznym dożynek parafialnych.

Mieszkańcy poszczególnych osiedli tej części miejscowości chętnie i aktywnie włączyli się w przygotowania do uroczystości. Przygotowano dary z płodów, które udało się zebrać na polach oraz wyhodować w swoich gospodarstwach – kwiatów, owoców, warzyw, zbóż oraz mięsa. Wozy i traktory, którymi mieszkańcy najdalej oddalonego od kościoła parafialnego przysiółka udali się na uroczystą eucharystię przyozdobiono wstążkami, roślinami z lasu i własnych ogródków. Piękny wieńiec dożynekowy wykonały własnoręcznie utalentowane zagródcańskie gospodynie. Częścią przygotowań do tego wydarzenia były także próby scholi „Jedność” oraz orkiestry „Sami Swoi”, która na czas mszy świętej dożynekowej połączyła swoje siły z orkiestrą „Echo Gór”. W dzień dożynek, po wspólnej modlitwie, cała wspólnota Zagródca wyruszyła w barwnym korowodzie w stronę kościoła parafialnego. Podczas drogi na dziękczynną mszę św. schola śpiewała pieśni na zmianę z wygrywającą utwory religijne orkiestrą.

– *Wtedy również doznaliśmy wiele życzliwości ze strony mieszkańców, posyłających nam swoje uśmiechy oraz gesty pozdrowień* – wspominają zagródcańskie gospodynie.

Mieszkańcy Zagródca wraz z wieńcem dożynekowym i darami przeszli w asyście orkiestry „Echo Gór” z parkingu do kościoła, gdzie podczas mszy św. wraz z całą wspólnotą parafialną dziękowano za tegoroczne plony. Szczególną częścią eucharystii było ofiarowanie, podczas którego złożono przed ołtarzem dary przyniesione przez organizatorów Święta Plonów. Wszystkim bardzo zapadła w pamięć Ewangelia tego dnia oraz homilia księdza proboszcza na temat tajemnicy zbawienia. Po mszy św. zagródcańskie gospodynie obficie częstowały wszystkich obecnych własnoręcznie przygotowanymi specjałami. Obowiązkowym punktem każdego dożynek jest „ośpiewanie” gospodarzy, w tym przypadku księży pełniących posługę w parafii oraz całej służby liturgicznej. Nie zabrakło tego i tym razem. Zagródcańskie zebrali się przed plebanią, żeby zaśpiewać ułożone wcześniej zwrotki przyśpiewki, które podczas takich uroczystości mają osobisty wydźwięk.

Po oficjalnej części dożynek zaproszono wszystkich na kontynuację radowania się z zakończenia prac polowych w zagródcańskim wydaniu – na festyn „Zagródcańskie omfo-

ty”. Wiele atrakcji przy Szkole Podstawowej nr 3 zachęciło okolicznych mieszkańców do wzięcia udziału w tym wydarzeniu i skorzystania z uciech przygotowanych przez organizatorów: od każdego smakujących różnorodnych dań przygotowanych przez członków tej wspólnoty, poprzez skosztowanie przepysznych smakołyków wykonanych przez Koło Gospodyń „Paradne Gospodie” z Kasinki Małej, aż po występy przybyłych gości oraz samych Zagródcan.

ROZMAITOŚCI

Imprezę rozpoczął koncert kasinczańskiej orkiestry „Echo Gór”, która zawsze bardzo pozytywnie zaskakuje wykonaniem repertuaru. Swoje umiejętności aktorskie oraz muzyczne pokazali młodszy i starsi uczniowie szkoły, zachwycając publiczność wystawianymi scenkami, układami tanecznymi oraz śpiewem. Czas na zaprezentowanie swoich mocnych stron otrzymała również schola „Jedność”, wykonując popularne piosenki w własnej aranżacji, a zaraz po niej – kapela „Zagródcanie” prezentująca oryginalne opracowanie pieśni biesiadnych. Nie mogło także zabraknąć występu gości „Paradnych Gospodyń” – przedstawiciele Popowa, którzy zaśpiewali pieśni ze swojego regionu. Kasinczańskie gospodynie przedstawiły na scenie skecz „Totolotek”, wywołując salwy śmiechu licznie zgromadzonej publiczności. Program festynu zakończył rodzinny akcent – koncert orkiestry „Sami Swoi”, który jest obowiązkowym punktem zagródcańskich uroczystości.

– *Dzień pełen ufnej modlitwy skierowanej do Boga oraz wspólnej zabawy podczas festynu dobiegł końca, lecz my mamy nadzieję, że będzie on długo wspomniany* – podkreślają mieszkańcy Zagródca. – *Wszystkim gościom serdecznie dziękujemy za przybycie oraz dobre słowo, a uczestnikom występów i osobom biorącym udział w przygotowaniach tego dnia – za zaangażowanie i poświęcony czas. Na kolejne „Zagródcańskie omloty” zapraszamy już za rok. Do zobaczenia!* – dodają.

Kasinczańskie dożynki oraz „Zagródcańskie omloty” nie odbyłyby się bez wsparcia finansowego Urzędu Gminy Mszana Dolna, uzyskanego w drodze otwartego konkursu ofert na zadanie publiczne realizowane przez „Stowarzyszenie Zagródcanie”.

HONORATA KALETA

Kasińskie Dożynki

Spółeczność Kasiny Wielkiej, kultywując tradycje regionalne, zorganizowała Kasińskie Dożynki. Zaszczytne obowiązki organizacji lokalnego święta dziękczynienia za plony przypadł tym razem w udziale sółtysowi i Radzie Sołectkiej oraz mieszkańcom osiedli Ślagi, Kołaczce i Turonie, do których dołączyły osiedla: Dziurki i Ziębiaki oraz rodzina z osiedla Łukasze.

Głównym punktem uroczystości była msza św. dziękczynna, podczas której delegacje kasinian złożyły piękny wieniec dożynkowy i dary ołtarza zebrane z własnych pól. Eucharystii przewodniczył ks. Wiesław Maciaszek – miejscowy proboszcz. Po wspólnej modlitwie był czas na integrację i zabawę. Spod kościoła barwny korowód dożynkowy przeszedł do remizy OSP, gdzie na gości czekało wiele atrakcji. Można było do woli degustować różne smakołyki przygotowane przez organizatorów. Swoją cegiełkę do poczęstunku dołożyły panie z Koła Gospodyń Wiejskich, częstując przepyszny bigosem. Dzieci korzystały z placu zabaw, starsi bawili się przy muzyce ludowej kapeli Trzcinicoki z Trzcinicy koło Jasła, a potem – do niedzielanki – przy dźwiękach zespołu WICERSI. Imprezę, jak co roku, uświetnił występ orkiestry dętej „Echo Zagórzan” oraz

Zespołu Regionalnego „Kasinianie – Zagórzanie”. Najmłodszym dużą frajdę sprawił pan Andrzej, wożąc ich pięknie przystrojonym na tę okazję wozem dożynkowym.

Kasińskie Dożynki nie byłyby tak uroczyste, gdyby nie pomoc i zaangażowanie wielu osób. Finansowo organizację dożynek wsparło Kółko Rolnicze. Część środków pieniężnych na organizację lokalnego święta plonów pochodziło z Urzędu Gminy Mszana Dolna – Funduszu Sołectkiego wsi Kasina Wielka przeznaczonego na promocję

ADAM WRZECIONEK

Kultura i tradycja łączy pokolenia

Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich Olszówka po raz szósty zorganizowało Dożynki Parafialne. Głównym ich punktem była uroczysta msza święta w kościele parafialnym pw. św. Jana Chrzciciela w Olszówce, której przewodniczył ksiądz proboszcz Stanisław Kasprzak.

W eucharystii aktywnie uczestniczyły olszowskie gospodynie, które przygotowały oprawę liturgii, wieniec dożynkowy i złożyły dary ołtarza. O oprawę muzyczną uroczystości zadbała miejscowa kapela góralska. W parafialnym Świątce Plonów licznie uczestniczyli mieszkańcy tej miejscowości.

Dożynki Parafialne w Olszówce zorganizowano w ramach realizacji zadania publicznego pn. „Kultura i tradycja łączy pokolenia”, na które Koło Gospodyń Wiejskich Olszówka uzyskało dotację w drodze otwartego konkursu ofert.

Olszowski wieniec dożynkowy przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich Olszówka (reprezentujące gminę Mszana Dolna) wystawiły również podczas XXI Dożynek Województwa Małopolskiego w Zakliczynie. Uroczystość odbyła się na kompleksie rekreacyjno-sportowym „Kamieniec”. KINGA KACICZAK

Kochaj mnie mądrze

23 września, w Szkole Podstawowej nr 2 w Lubomierzu odbyła się prelekcja dla rodziców dzieci oraz nauczycieli pt. „Kochaj mnie mądrze – Wychowanie dzieci, wpływ Internetu na postawy dzieci i młodzieży”.

Prelekcję wygłosił ks. dr Jerzy Smoleń – psycholog, psychoonkolog i wykładowca w Akademii Ignatianum w Krakowie. Szeroką wiedzę o problemach rodzin czerpie z doświadczenia pracy w poradni zdrowia psychicznego, gdzie pomaga potrzebującym w rozwiązywaniu trudnych problemów. Ksiądz Jerzy Smoleń prowadzi również poradnictwo duszpasterskie i psychologiczne.

Prelegent na początku swojego wystąpienia przytoczył słowa: „Różnym ludziom bywa czasem smutno na tym świecie, ale najsmutniej jest dzieciom, kiedy je nikt nie kocha i nie rozumie”. Kiedy dorośli nie umieją z dziećmi rozmawiać, nie poświęcają im czasu, dzieci czują się zagubione, bo nie mają do kogo się zwrócić, przytulić. Dlatego też w badaniach statystycznych obniża się wiek dotyczący samobójstw wśród dzieci. Jeśli ciągle będzie nam brakować czasu dla dziecka będzie się ono czuć odrzucone i niechętnie będzie z nami rozmawiać. Tak niewiele potrzeba, aby komunikować się bezpośrednio, nie wpatrując się w telefony. Ksiądz Jerzy dał wiele mądrych wskazówek zaczerpniętych z obserwacji swojej pracy terapeutycznej i osobistych doświadczeń z życia codziennego oraz przytoczył przykłady nowych badań dotyczących zdrowia psychicznego i fizycznego.

Mówiąc o zdrowiu, ks. dr Smoleń nawiązał do czasopisma „Sekrety Medycyny”, w którym to znajduje się artykuł pt. „Czy 5G zabija?” Objął zgrupowaniem, iż szybsza częstotliwość komunikacyjna 5G jest źródłem zagrożenia dla naszego zdrowia w po-

staci wzrostu zachorowalności na niektóre odmiany raka np. glejak mózgu czy bezpłodność w wyniku wysyłania promieniowania elektromagnetycznego. Elektrowrażliwość, czyli kontakt z polem elektromagnetycznym emitowanym przez telewizor, telefon komórkowy, tablet może powodować stany chorobowe jak np. słyszenie dźwięków, co błędnie jest rozpoznawane przez lekarzy jako zaburzenie psychiczne. Coraz częściej dotyczy to dzieci od najmłodszych lat, jak i dorosłych, które mają nieustanną styczność z nową technologią.

Oto wskazówki przekazane przez ks. dr Jerzego Smolenia – jak budować relacje między dorosłymi a dzieckiem, aby nie czuło się osamotnione i nie czerpało nieprawidłowych zachowań z Internetu:

RODZICU: Nie pozwalaj mi na wszystko

Danie przyzwolenia na oglądanie telewizji lub korzystanie z komputera dla naszego „świętego spokoju” nie jest dobrym rozwiązaniem. Psychika młodego człowieka pustoszeje, kiedy ma częsty kontakt z mediami. Nie zezwa-

lajmy, aby nasze dzieci oglądały „patotreści”, w których pokazywana jest przemoc i wulgaryzmy. Treści te umieszczane są w Internecie i rażąco naruszają prawo. Nadawcy tych treści często zarabiają na nich, a młodzi ludzie wpłacają im pieniądze, żeby zobaczyć coś odrażającego czy okrutnego (znęcanie się nad osobą bliską, bicie, poniżanie). Jest to główna przyczyna obniżenia międzyludzkiej kultury komunikacyjnej.

Stawiaj mi mądre wymagania

Wymagania, które są przemyślane, a nie narzucane w emocjach. Mądrze wymagajmy od dzieci. Chwalmy je za każdy wysiłek.

Naucz mnie, że ważniejsze jest być niż mieć

Nie można kupić miłości i szacunku. Obecnie społeczeństwo określa się mianem konsumpcyjnego, wydaje się więc, że „mieć” zaczęło być ważniejsze niż „być”. Dorośli dążą do posiadania, nabywania nowych rzeczy, dóbr i zatracają się w pogoni za tym wszystkim, a dziecko podąża tym śladem. Pieniądze oczywiście są ważne, jednak nie

najważniejsze. Ich brak spycha ludzi na margines życia, ich nadmiar jest jednak znacznie gorszy. Niszczy, powoduje nieporozumienia i konflikty.

Nie wyręczaj mnie, ucz mnie samodzielności

Nie pisz za dziecko zadań domowych. W ten sposób dziecko staje się niezdarne, bierno. Nie ucz go bezradności i nieporadności.

Zadbaj o równowagę pomiędzy moimi obowiązkami a odpoczynkiem i rozrywką

Pielęgnuj rozmowę z Twoim dzieckiem i wspólne spędzanie czasu, a nie będzie ono uciekało w świat wirtualny. Jesteśmy przekonani, że wystarczy opłacić zajęcia dodatkowe, a dziecko samo sobie poradzi. Ciągłe wymagania, obowiązki, brak wolnego czasu dla rówieśników powoduje u niego obciążenie, a tym samym ucieczkę do świata wirtualnego, gdzie szuka zrozumienia u innych osób, których nie zna i mogą być dla niego zagrożeniem, albo ulega manipulacji i szuka autorytetów w Internecie, co może mieć skutek w postaci np. bulimii lub anoreksji.

Ucz mnie uczciwości

Nie dawaj dziecku przykładów kłamstwa, np. nie każ mu mówić, że Cię nie ma w domu.

Bądź sprawiedliwy dla wszystkich dzieci

Nie wyróżniaj pupilów, ulubieńców. Traktuj wszystkie dzieci na równi.

Ty sam bądź dla mnie autorytetem

Dawaj dziecku dobry przykład swoim zachowaniem, kulturą osobistą. Młody człowiek powinien nauczyć się od rodziców, jak stosownie ubrać się na daną okoliczność, a nie ślepo podążać za modą. Cicho pomyśl w myślach, a nie wyrażaj głośno niechęci do innych osób, ponieważ dziecko będzie lekceważąco je traktować. Na przykład, gdy dziecko dostanie jedynkę z języka polskiego, a tata pyta co się stało? Dziecko opowiada całe zajście, a rodzic

kwituje to jednym zdaniem: „Znam tę panią, ona zawsze była głupia”. Zdystrygowany nauczyciel w oczach dziecka nie ma na niego wpływu, ani szans, aby go czegoś nauczyć. Starajmy się być dla dziecka autorytetem, przewodnikiem, który wprowadzi je w życie. Jasno mówmy, co wolno, co wypada, a czego nie wolno robić.

Nie przekupuj mnie

Stosując przekupstwa, uczysz swoje dziecko niewłaściwych zachowań. Dzieci są mądre i doskonale to wykorzystują. Potrafią manipulować rodzicami. Nie obiecuj dziecku, że jak się nauczy np. na matematykę, to kupisz mu to, co będzie chciał.

Nie krzycz na mnie

Tu ks. Smoleń nawiązał do Ewangelii, kiedy to Jezus zgubił się w świątyni, a Maryja i Józef go szukali. Odnaleźli Jezusa po trzech dniach, wtedy Maryja nie robiła mu wyrzutów, nie krzyczała, ale spokojnie zwróciła się do niego „synu” i zapytała: „Czemuś nam to uczynił?” Dlatego istotne jest, aby każdego dnia rodzice, nauczyciele nie robili dzieciom ciągłych wyrzutów i nie reagowali złością czy krzykiem. Każdego dnia powinni powtarzać sobie wiele razy: „mój syn”, „moja córka”.

Nie karć mnie przy innych

Nawet gdy uważamy, że nasze dziecko nie jest bez winy, nie krytykujemy go przy świadkach. O wyjaśnienie poprośmy podczas rozmowy w cztery

oczy. Dzieci bezustannie zawstydzane uczą się poczucia winy.

Zawsze odnoś się do mnie z szacunkiem

Dziecko, które jest szanowane przez najbliższych, uczy się szacunku do innych i do siebie. Dzieci, które nie szanują siebie, są bardziej agresywne, skłonne do ryzykownych zachowań. Jeden z elementarnych wyrazów szacunku to poświęcona dziecku uwaga, spędzony wspólnie czas, pochwała.

Pamiętaj, że nie jestem partnerem do rozmowy o Twoich kłopotach, problemach, a zwłaszcza o problemach małżeńskich

Angażowanie dziecka w trudne sprawy osób dorosłych może wyrządzić mu wiele szkód i utrudnić budowanie przez nie własnych relacji.

Zawsze kochaj każde swoje dziecko i często mu o tym przypominaj!

Temat prelekcji okazał się bardzo interesujący dla zebranych. Pojawiło się sporo pytań, znalazła się również przestrzeń do dyskusji. Rodzice deklarowali chęć pogłębienia wiedzy podczas kolejnego spotkania z księdzem Jerzym Smoleniem.

Spotkanie z rodzicami zorganizowano w ramach realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego – na rok 2019/2020.

M. PIWKO-BIENIEK

Dom jako produkt ekologiczny?

Funkcjonowanie życia na Ziemi opiera się na zasobach, wśród których każdy wymieni żłóża węgla, ropy naftowej, a w zakresie zasobów odnawialnych m.in. drewno i promieniowanie słoneczne. W hierarchii tej często zapomina się o wodzie i powietrzu, bez których istnienie życia jest niemożliwe.

Wiele lat przed erą przemysłową ludzie nie potrzebowali setek milionów ton węgla, aby przeżyć rok, ale tak samo jak dziś potrzebowali wody i powietrza. Odnosząc się do poprzednich publikacji – „W kierunku natury” oraz „Energia naszych domów” – dziś rozważmy możliwości funkcjonowania go-

spodarstwa domowego bez zasobów Ziemi. Zaczynając od zasobów nieodnawialnych, pierwszą myślą może być to, iż nie potrzebujemy węgla, ropy i gazu, bo zbudujemy dom pasywny. Dom uznaje się za pasywny, jeśli jego zapotrzebowanie na energię nie przekracza 15 kWh/m². Żeby uzyskać taki

efekt, stosuje się wiele dedykowanych materiałów budowlanych oraz rozwiązań technologicznych jak choćby wentylacja mechaniczna z rekuperacją, czyli odzyskiem ciepła z powietrza wychodzącego z domu. Całością zazwyczaj kieruje komputer tak, aby maksymalnie zoptymalizować zużycie energii. Nie bez przyczyny wspomniano tutaj o komputerze, bowiem jest on wypełniony różnego rodzaju metalami coraz trudniej dostępnymi dla człowieka. Wszystkie te rozwiązania wymagają surowców pierwotnych, których przetworzenie odbywa się przeważnie w procesach wymagających wysokich temperatur, jak wytapianie stali lub innych metali, a także wypalanie klinkieru i innych materiałów ceramicznych. Źródłem tej energii są najczęściej właśnie surowce naturalne tj. węgiel, ropa i gaz, rzadziej pierwiastki promieniotwórcze jako źródło energii elektrycznej. Zatem ten eko-dom także potrzebuje surowców energetycznych. Jego zaletą jest fakt, iż ewentualne emisje skupione są w dużych zakładach

wfosigw

wojewódzki fundusz
ochrony środowiska
i gospodarki wodnej
w krakowie

przemysłowych, gdzie obowiązują wysokie standardy ochrony środowiska. Sam dom pasywny na etapie eksploatacji staje się praktycznie neutralny emisyjnie, co jest istotnym jego plusem w kontekście likwidacji niskiej emisji.

Powyższy wywód miał na celu wskazanie, iż zastosowanie najnowocześniejszych technologii nie jest możliwe bez pierwotnej obróbki surowców, które są składnikami tych technologii. Zatem, czy można sobie wyobrazić funkcjonowanie bez surowców kopalnych? Pewnie można, ale to spowodowałoby potrzebę rozstania się ze wszystkimi nowoczesnymi technologiami. Trudne, ale wykonalne. Trudniejsze i niewykonalne staje się bowiem przeżycie bez surowca, jakim jest woda, i zasobu środowiska, jakim jest powietrze. One stają się jednak największą ofiarą wszechobecnej globalizacji, bowiem to zanieczyszczenie wody i powietrza oraz zaburzenie ich naturalnych przepływów jest powodem jednego z najgłośniejszych problemów drugiej dekady XXI w. w Polsce. Dom jako miejsce relaksu i odpoczynku bez dostępu do bieżącej czystej wody i czystego powietrza staje się miejscem bezużytecznym. Dlatego tak ważne jest racjonalne gospodarowanie przestrzenią, czyli takie projektowanie, aby oaza spokoju nie stała się przyczyną osuszenia sąsiedniej działki lub jej zalewania, a nasz kociołek nie stał się kością niezgody z duszącym się sąsiadem. W trosce o czyste środowisko ważnym jest, aby mało powszechne dziś działania konsumenckie, jakim jest ocena cyklu życia produktu stało się codziennością. Czym jest ta ocena cyklu życia? W głębokim uproszczeniu jest to spojrzenie na produkt od surowca pier-

wotnego poprzez jego przetwarzanie z uwzględnieniem zużycia energii i jej rodzaju. W całym rachunku istotnym jest także uwzględnienie środowiskowych kosztów dostarczenia materiałów do miejsca ich użycia. W analizie tej uwzględnia się także to, co stanie się z owym produktem, gdy nie będzie spełniał już swojej pierwotnej funkcji. Czy będzie odpadem łatwo przetwarzalnym na inne produkty? Związek analizy cyklu życia z energią naszych domów jest dosyć prosty i prowadzi do wniosków, że nie podlega on codziennemu zastosowaniu przy projektowaniu. Problemem, który pozostał po przemyśle budowlanym z II połowy XX w. są miliony ton wyrobów zawierających azbest. Niszczące najczęściej pokrycia dachowe uwalniają włókna azbestowe, które stanowią największe zagrożenie, gdy dostają się do układu oddechowego. Wywoływać mogą takie choroby jak azbestoza czy rak płuc. W czasach, gdy masowo stosowano materiały zawierające azbest nikt nie zastanawiał się nad przyszłymi kosztami ich usuwania. Wówczas były materiałem przede wszystkim trwałym i niepalnym, który zastępował strzechy. Polska, jako kraj, postawiła sobie za cel likwidację

i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest do 2032 r. Obserwując tempo i kosztowność tej likwidacji można stwierdzić, że realizacja owego celu może być zagrożona. Zatem, czy dziś nie popełniamy podobnych błędów? Trudno stwierdzić, jakie skutki środowiskowe i gospodarcze za kilkadziesiąt lat spowoduje likwidacja budynków izolowanych styropianem? Technologicznie materiał ten można dosyć prosto oddzielić od pozostałej części ściany. Pytanie, co na to ekonomia? Nie bez znaczenia pozostaje więc ciągle myślenie o przyszłościowym projektowaniu, które dziś będzie efektywne energetycznie, a w przyszłości nie wygeneruje problemów porównywalnych do skali wspomnianego wyżej azbestu. Innym wątkiem zrównoważonego rozwoju jest stosowanie materiałów zwłaszcza wykończeniowych pochodzących z odległych stron świata, co wymaga zużycia energii na ich transport i dystrybucję. Często materiały takie jak drewno pozyskiwane są w sposób rabunkowy, niemający nic wspólnego z dbałością o środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe, energochłonność i emisyjność domu to nie tylko jego zapotrzebowanie energetyczne na etapie eksploatacji, ale także na etapie budowy oraz późniejszego unieszkodliwienia. Dopiero pełne spojrzenie w cyklu życia produktu, jakim jest dom, może pozwolić na uznanie go za ekologiczny, czyli w dzisiejszym znaczeniu tego słowa za oddziałujący na środowisko najmniej jak to możliwe.

JACEK PIETRZYK

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zielonki
ul. Krakowskie Przedmieście 116
32-087 Zielonki

PROJEKT REALIZOWANY PRZEZ STOWARZYSZENIE ROZWOJU GMINY ZIELONKI PRZY WSPARCIU MERYTORYCZNYM I ORGANIZACYJNYM STOWARZYSZENIA KORONA PÓLNOCNEGO KRAKOWA, KOLA NAUKOWEGO BOZON I KOLA NAUKOWEGO KLIWENT AGH. FINANSOWO PROJEKT WSPIERA WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KRAKOWIE ORAZ GMINY: ZIELONKI, WIELKA WIEŚ, IGOŁOMIA-WAWRZENCZYCE, MSZANA DOLNA, MICHAŁOWICE.

Janko Muzykant na Narodowym Czytaniu

W sobotę, 7 września, w Bibliotece Publicznej w Lubomierzu odbyło się Narodowe Czytanie noweli polskich. Gminna Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej do akcji włączyła się pięć lat temu. W tym roku do zaprezentowania wskazano osiem utworów, w tym: „Sachem” H. Sienkiewicza, „Rozdziobią nas kruki, wrony” S. Żeromskiego, „Orka” W. Orkana, „Dobra Pani” E. Orzeszkowej.

Tematem były losy zdolnych, utalentowanych, a także kalekich i nieszczęśliwych dzieci. Zebrani mogli usłyszeć „Katarzynkę” B. Prusa oraz „Dym” M. Konopnickiej.

Lektorami nowel byli: Milena Kuczaj, Amelia Jurkowska, Kamil Kowalczyk – uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Lubomierzu; Michał Wojtyczka i Paweł Kowalczyk – uczniowie LO w Rabce oraz Halina Adamczyk – czytelnik biblioteki. Treść utworów i ich interpretacja wywołały wzruszenia wśród słuchaczy.

Na zakończenie spotkania w lubomierskiej bibliotece wystąpił Jakub Kuczaj – uczeń szkoły Podstawowej nr 2 w Lubomierzu, który w stroju z epoki „Janko Muzykanta” wykonał na skrzypcach kilka utworów. Wszystkich występujących publiczność nagrodziła dużymi brawami.

Gośćmi tegorocznego czytania byli: Katarzyna Szybiak – zastępca wójta Mszany Dolnej, Jadwiga Baran-Stożek – dyrektor SP nr 1 w Lubomierzu, Maria Bożek – dyrektor SP nr 2 w Lubomierzu, Elżbieta Ciężadlik – dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Mszanie Dolnej z siedzibą w Kasinie Wiel-

kiej, Anna Kuczaj i Katarzyna Aksamit – nauczycielki, bibliotekarki z terenu gminy oraz dorośli i dzieci – czytelnicy Biblioteki Publicznej w Lubomierzu.

– *Dziękujemy wszystkim uczestnikom tego uroczystego spotkania – wyrazy wdzięczności przekazują organizatorzy.* – Zapraszamy za rok.
WŁADYSŁAWA KRZYSZTOF

**NARODOWE
CZYTANIE**

7.09.2019

**NOWELE
POLSKIE**

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

Pieczęć Narodowego Czytania 2019 pochodzi z oficjalnego serwisu fotograficznego Kancelarii Prezydenta RP

Spod ręki Zagórzan

27 września w Powiatowym Centrum Informacji Turystycznej w Limanowej uroczście podsumowano wystawę prac, które wyszły „Spod ręki Zagórzan”. Barwne dzieła zagórzańskich rękodzielników zrzeszonych w Stowarzyszeniu Rękodzielników „Zagórzańscy Pasjonaci”, przedstawiciele Koła Tradycji Ludowej z Raby Niżnej oraz mieszkańców Kasinki Małej – można było oglądać w limanowskim Buzodromie przez cały wrzesień.

A oglądać było co: wszystkimi kolorami mieniły się piękne prace malarskie pędzla Józefy Potacek; nie ustępowały im w barwach i kunszcie bibułkowe kwiaty wykonane przez Annę Kozak i Koło Tradycji Ludowej z Raby Niżnej. Pani Anna na wystawę przekazała również koszyczki wykonane techniką origami, a Baby z Raby obrazy wypalane na desce oraz przedmioty codziennego użytku ozdobione metodą decoupage’u; zachwyciły zrobione przez rabianki ozdoby świąteczne wy-

dziergane na szydełku oraz takie, które po świętach można skosztować – szopki z piernika czy baranki wielkanocne z ciasta. Właściwą dla siebie siłą wzrok przyciągały magnesy – zwierzątka, robaczki i kwiatuszki – wszystko, co możemy spotkać na beskidzkich łąkach. Ciekawym elementem wyposażenia wnętrza, jakie zaproponowały gospodynie z Raby Niżnej, były zegary, których cyferblaty i tło wypalono w misterne wzory. Ściany galerii zdobiły mieniące się cekinami i różnobarwnymi koralikami gorsety wyszyte w zagórzańskie wzory przez Małgorzatę Kotarbę oraz zaproponowane przez nią torebki z motywami regionalnymi zdobione jednak z lekką nutą stylizacji folkowej. Szymon Skolarus wykonał figurki i ozdoby z modeliny (wszystkie miały zagórzańskie akcenty), a Agnieszka Kozak-Stożek i Zofia Filipiak – obrazki i przedmioty codziennego użytku oraz elementy wystroju wnętrz ozdobione metodą decoupage’u. Pani Zofia pochwaliła się również elementami biżuterii wykonanymi z makramy,

a Agnieszka – kwiatami z krepiny. Koszyczki i ozdoby zrobione z papierowej wikliny, łapacze snów, piękne koronkowe serwety oraz maskotki wydziergane za pomocą szydełka – to konik Elżbiety Ząbczyńskiej. Spod ręki Katarzyny Ząbczyńskiej wyszły zaś kolorowe wianki i wianuszki oraz materiałowe kwiaty i maskotki. Całej wystawy pilnie przez cały wrzesień strzegł baka wykonany metodą korzeniopalstki przez Józefa Kościelniaka.

Uroczyste zakończenie wystawy stało się okazją do osobistego spotkania z zagórzańskimi twórcami. Skorzystali z niej: Mieczysław Uryga – starosta limanowski, Bolesław Żaba – wójt Mszańskiej Dolnej, Rafał Kubowicz – gminny radny, Mateusz Pietrzak – kierownik Biura Promocji, Kultury i Turystyki Starostwa Powiatowego w Limanowej oraz kurator tej wystawy – Joanna Zawada. Na spotkanie przybyli Jakub Puchal – rzeźbiarz ze Zmiącej, Przemysław Bieda – fotograf, malarz i rzeźbiarz z Limanowej oraz Józef Budacz – redaktor „Gazety Krakowskiej”. Nie zbrakło też

mieszkańców stolicy powiatu. Gospodarze gminy Mszana Dolna i powiatu limanowskiego w swoich wystąpieniach podkreślili ogromną rolę, jaką w dzisiejszych czasach pełni rękodzieło oraz jak ważne jest kultywowanie tradycji regionalnych. Podziękowali zagórzańskim

twórcom za ich pracę i zaangażowanie; pogratulowali dotychczasowych sukcesów. Nie zabrakło życzeń wytrwałości i rozwoju własnych pasji. Mateusz Pietrzak w podsumowaniu wystawy zwrócił uwagę na duże zainteresowanie przedstawionym w Galerii PCIT ręk-

dzielem mieszkańców całego powiatu, turystów odwiedzających Limanową oraz wychowanków miejscowych szkół podstawowych. Słodkim poczęstunkiem wszystkich obecnych ugościły Baby z Raby.

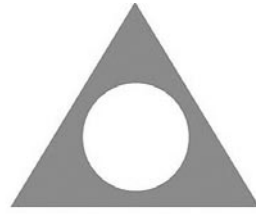
MAGDA POLAŃSKA

Kredkobranie

Tegoroczne „Kredkobranie”, czyli zbiórka przyborów szkolnych, materiałów plastycznych oraz lektur, to kolejna inicjatywa charytatywna, w którą zaangażowali się uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 1 im. Marii Konopnickiej w Mszanie Górnej. Zebrane w tej placówce dary trafią do szkół na Białorusi, Litwie i Ukrainie, w których uczą się polskie dzieci. Akcję zapoczątkowała krakowska Fundacja Ignatianum oraz Stowarzyszenie „Korzenie”.

MARIA SZCZUCKA, Szkolny koordynator akcji

Grupy Rodzinne Al-Anon

Siła i nadzieja dla rodzin i przyjaciół alkoholików

Grupy Rodzinne Al-Anon są wspólnotą krewnych i przyjaciół alkoholików. Istnieją one w tym celu, aby rozwiązywać wspólne problemy przez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją. Jesteśmy przekonani, że alkoholizm jest chorobą rodzinną i że zmiana naszego nastawienia może przyczynić się do jej wyleczenia.

Al-Anon nie jest związany z żadną sektą, wyznaniem, ugrupowaniem politycznym, organizacją ani jakkolwiek instytucją. Nie bierze udziału w żadnych sporach. W sprawach nie dotyczących wspólnoty, Al-Anon nie zajmuje żadnego stanowiska, nie popiera ich ani nie odrzuca. W Al-Anon nie ma składek członkowskich. Al-Anon jest samowystarczalny dzięki dobrowolnym datkom uczestników spotkania. Jedynym motywem działania w Al-Anon jest niesienie pomocy rodzinom alkoholików. Realizujemy to przez praktykowanie Dwunastu Stopni, przez serdeczne przyjmowanie i dodawanie otuchy rodzinom alkoholików oraz zrozumienie i dodawanie odwagi samemu alkoholikowi.

Jak to działa?

Al-Anon jest dla wszystkich ludzi, bez względu na ich wyznanie i światopogląd. Uczestnictwo w grupach jest dobrowolne i anonimowe. W Al-Anon nie udzielamy rad. Pracując nad sobą według programu Dwunastu Stopni, rozwijamy się duchowo, stabilizujemy emocjonalnie i dzień po dniu budzimy się do życia na nowo.

Wiele osób przychodzi na pierwszy mityng Al-Anon w poszukiwaniu pomocy dla alkoholika. Zrozpaczeni, nie zdają sobie sprawy, że sami potrzebują pomocy. W Al-Anon są zachęceni do tego, by nie bacząc na poczynania alkoholika, znaleźli dla siebie możliwy do zaakceptowania styl życia.

Uczestnictwo w mityngach Al-Anon pozwala zrozumieć nieskuteczność działań, zmierzających do powstrzymania alkoholika od picia. Ukazuje potrzebę pracy nad sobą, w której wyniku można uzyskać stabilizację emocjonalną. Dłuższy czas uczestniczenia w spotkaniach korzystnie wpływa na rozwój osobisty. Wzmacnia odporność na manipulacje, uczy pozytywnego spojrzenia na siebie i innych oraz stwarza szansę naprawy wzajemnych relacji z niepijącymi członkami rodziny, przede wszystkim z własnymi dziećmi.

W Al-Anon można uzyskać podstawową wiedzę o chorobie alkoholowej, potrzebną po to, by traktować chorego z szacunkiem, lecz jednocześnie pozwolić mu samemu rozwiązywać problemy wynikające z nadużywania alkoholu, co paradoksalnie może pomóc mu w zdrowieniu.

Zatem:

- jeżeli picie alkoholu przez bliską Ci osobę przeszkadza Tobie normalnie żyć
- jeżeli sądzisz, że gdyby bliska Ci osoba przestała pić alkohol to Twoje życie byłoby lepsze
- często zadajesz sobie pytanie dlaczego ona/on pije i szukasz także winy w sobie grupa rodzinna Al-Anon jest dobrym miejscem dla Ciebie.

Zatem:

- jeżeli picie alkoholu przez bliską Ci osobę przeszkadza Tobie normalnie żyć
- jeżeli sądzisz, że gdyby bliska Ci osoba przestała pić alkohol to Twoje życie byłoby lepsze
- często zadajesz sobie pytanie: dlaczego ona/on pije i szukasz także winy w sobie grupa rodzinna Al-Anon jest dobrym miejscem dla Ciebie.

Źródło: al-anon.org.pl

Spotkania grupy Al-Anon w Mszanie Dolnej odbywają się w poniedziałki, w godzinach 17:00- 19:00 w Domu Parafialnym przy Parafii Świętego Michała Archanioła

Nie obawiaj się więc, zaufaj, przyjdź!

Orkiestra dęta OSP z Mszany Górnej wzbogaciła się o nowe stroje

W lipcu br. Orkiestra Dęta OSP z Mszany Górnej otrzymała w ramach Programu EtnoPolska 2019 dofinansowanie w wysokości 75 tys. zł. pochodzące ze środków Narodowego Centrum Kultury.

Wsparcie zostało przeznaczone na zakup zagórzańskich strojów damskich i męskich dla członków orkiestry:

- 47 szt. – koszul męskich
- 22 szt. – portek góralskich
- 11 szt. – pasów męskich
- 10 szt. – koszul damskich
- 15 szt. – serdaków damskich
- 15 szt. – gorsetów damskich
- oraz hazuki Zagórzańskiej dla kapelmistrza

Nowe stroje nie tylko ubogacą wizerunek orkiestry, ale także przyczynią się do pielęgnowania lokalnej kultury i tradycji.

EWA MICHURA

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

ZADANIE PT. „Z TRADYCJĄ PRZEZ POKOLENIA” DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO CENTRUM KULTURY W RAMACH PROGRAMU „ETNOPOLSKA 2019”.

Do biblioteki po.... wyprawkę!

Gminna Biblioteka Publiczna w Mszanie Dolnej z siedzibą w Kasinie Wielkiej oraz wszystkie jej filie serdecznie zapraszają Małych Czytelników w wieku 3–6 lat wraz z rodzicami do udziału w projekcie „Mała Książka – Wielki Człowiek”. Jest to kampania dofinansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Projekt skierowany jest zarówno do dzieci zapisanych już do filii GBP w Mszanie Dolnej i korzystających z księgozbioru, jak i tych, które swoją przygodę z biblioteką dopiero zaczyna-

ją. Dzieciaki otrzymają w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej książkę „Pierwsze czytanki dla...”, autorstwa wybitnych polskich twórców dziecięcych, zilustrowaną przez Józefa Wilkonia, oraz Kartę Małego Czytelnika. Każde odwiedzenie w bibliotece i wypożyczenie co najmniej jednej książki z księgozbioru dziecięcego zostanie nagrodzone naklejką, a zebranie ich dziecięciu – uhonorowane imiennym dyplomem Małego Czytelnika. Wyprawka obejmuje również broszurę informacyjną dla rodziców, która przypomina korzyści wynikające ze wspólnego czytania oraz jak ważnym miejscem dla dzieciaków jest biblioteka.

EDYTA KOŚCIELNIAK

Wyróżnienie dla Justyny Kowalczyk

Justyna Kowalczyk została triumfatorką Plebiscytu na Gwiazdę 100-lecia Polskiego Związku Narciarskiego w gronie kobiet. Zaraz za nią uplasowały się siostry Małgorzata Tłaska-Długosz i Dorota Tłaska-Mogore.

To jest dla mnie coś bardzo dużego. Jestem wzruszona i jest mi bardzo miło – skomentowała Kowalczyk, która była jedną z wielu gwiazd, jakie pojawiły się tego dnia w Małej Hali krakowskiej Tauron Areny na obchodach 100-lecia PZN.

Biegaczka narciarska z Kasiny Wielkiej ma w dorobku pięć medali olimpijskich, w tym dwa złote. Wywalczyła też osiem medali mistrzostw świata, w tym także dwa złote. Czterokrotnie zdobywała Kryształową Kulę i tyle samo razy triumfowała w Tour de Ski. Na koncie ma także wygrane w Biegu Piastów i Biegu Wazów.

Zapytana o to, co w jej karierze było dla niej najbardziej zaskakujące, odparła: Trudno o czymś takim mówić, bo życie toczy się dalej. W danym momencie wydaje się nam, że akurat to wydarzenie jest najbardziej zaskakujące, a za chwilę zdarza się coś nowego. Miałam naprawdę fantastyczną karierę narciarską. Po-

nad sto razy stałam na podium Pucharu Świata. Wygrałam go cztery razy. Trudno zatem wskazać jeden bieg, który mógłby być dla mnie zaskoczeniem. Po prostu było raz na wozie, raz pod wozem. I jakoś tak leciało.

TOMASZ KALEMBA

Fot. PZN/materiały prasowe

Młoda kadrowiczka przed sezonem

Od marca Ewelina Kołodziej, biegaczka narciarska z Łętowego, trenuje pod czujnym okiem zespołu Kowalczyk-Wierietielny jako zawodniczka kadry narodowej kobiet. Pierwszy raz pod ich kuratelą ćwiczyła na obozie w Jakuszykach, gdzie skupiła się na technice.

Po wiosennym zgrupowaniu Ewelina Kołodziej wróciła do szkoły sportowej w Szczyrku, aby nadrobić zaległości. Tam trenowała pod kierunkiem Krzysztofa Wańczyka. W maju przyszedł czas na obóz w Zakopanem i ćwiczenia wydolnościowo-wytrzymałościowe. Trenowała, biegając po kilka godzin dziennie po Tatrach. Pod koniec maja wyjechała na Ukrainę, gdzie na trasie liczącej 10 km i trasie imitacyjnej ćwiczyła na nartorolkach. Na pierwszych nartach była na lodowcu w Ramsau am Dachstein już 27 czerwca. W tym miejscu trenowała 16 dni. Wysokość na lodowcu sięga do 2700 m n. p. m. i dzięki takiemu treningowi zwiększają się możliwości wysiłkowe zawodnika na niższych wysokościach. W lipcu b. r. młoda łętowianka zaliczyła obóz w Estonii, skąd, razem z dziewczętami z kadry i Justyną Kowalczyk, wyjechały do Norwegii. Wystartowała tam w sprintach stylem łyżwowym na Blink Festiwalu – imprezie,

która przyciąga gwiazdy narciarstwa biegowego i biathlonu z całego świata. Przeszła do ćwierćfinału; niestety w kolejnych etapach odpadała, zajmując ostatecznie 7. miejsce w swoim biegu. Kolejne zgrupowanie odbyło się w Bułgarii. Tam Ewelina ćwiczyła na nartorolkach głównie technikę łyżwową i klasyczną. Uprawiała również wytrzymałościowe marszobiegi. Obecnie zagórzańska biegaczka szlifuje technikę przed sezonem zimowym na lodowcu w Ramsau am Dachstein.

KLAUDIA KOŁODZIEJ

Biegacz z Raby Niżnej na podium Festiwalu Biegowego

Kacper Kościelniak, pasjonat biegów górskich z Raby Niżnej z powodzeniem wziął udział w 10. Tauron Festiwalu Biegowym w Krynicy Zdroju, zajmując drugie miejsce.

Festiwal Biegowy to jedna z największych imprez biegowych organizowanych w Polsce. Biegacze z Polski i świata mieli do wyboru całą gamę biegów: uliczne, górskie, sprinty, dla dzieci. Łącznie przez cały weekend trwania imprezy, wystartowało w niej 8700 zawodników.

Na starcie Biegu 7 Dolin Biegun with Interreg PL-SK na dystansie 35 km i około 1500 m przewyższenia wystartował

Kacper Kościelniak z drużyny Salco Garmin Team. Trasa biegła malowniczymi szlakami Beskidów: z Mniszka nad Popradem (Słowacja) aż na Deptak w Krynicy.

– Pogoda tego dnia dopisała – liczne przejaśnienia i temperatura w granicach 20°C to bardzo dobre warunki do biegania – przyznaje zawodnik z Raby Niżnej.

Na starcie tego dystansu pojawiło się prawie 900 biegaczy. Od początku biegu uformowała się pięcioosobowa grupa zawodników, którzy nadawali tempo. W trakcie rywalizacji miały miejsce liczne przetasowania w stawce liderów, których efektem było 2. miejsce Kacpra z czasem 2:50:07. Podium uzupełnił jego

imiennik – Kacper Piech, wyprzedzając zawodnika z Raby Niżnej o ponad 2 minuty i Tomasz Kawik z czasem 2:53:30.

– Obsada była bardzo mocna, przez co cieszę się z 2. miejsca – przyznaje Kacper Kościelniak, zwycięzca tego biegu z 2018 roku. *– Daje mi to zastrzyk dodatkowej motywacji do dalszej pracy, gdyż Festiwal Biegowy w Krynicy ma wielką renomę i skupia najlepszych zawodników w Polsce.*

Następne starty zawodnika z Raby Niżnej odbywać się będą na terenie gminy Mszana Dolna oraz w jej sąsiedztwie – X-Run na Śnieżnicy, na Mogielicy i Ćwilinie.

Źródło: www.mszana.pl

Spartakiada dla seniorów

Na Orliku w Kasinie Wielkiej odbyła się Spartakiada 2019 dla seniorów, którą honorowym patronatem objął Prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej Grzegorz Biedroń. Zorganizowany przez lokalnego animatora event rekreacyjno – sportowy był podsumowaniem programu „Seniorzy na Orliki” realizowanego dla grupy seniorów z Domu Pomocy Społecznej w Kasinie Wielkiej od maja do września b. r. na Orliku w tej miejscowości.

Spartakiada miała na celu głównie integrację społeczną oraz aktywność fizyczną na świeżym powietrzu i aktywizację seniorów. W wydarzeniu wzięły udział reprezentacje seniorów z DPS Kasina Wielka, DPS Raba Niżna,

DPS Szczyrzyc, DPS Mszana Dolna oraz dzieci, młodzież i przedszkolaki z Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej wraz z opiekunami i gronem pedagogicznym. Po oficjalnym otwarciu i przywitaniu zaproszonych go-

ści zabawa zaczęła się od wspólnej ogólnorozwojowej rozgrzewki. Był to zaledwie wstęp do wielu atrakcji, które czekały na wszystkich obecnych tego dnia na obiekcie sportowym.

Uczestnicy rywalizowali w turnieju molcky, wyścigach rzędów, przeciąganiu liny, grach i zabawach integracyjnych oraz turnieju piłki nożnej. Na koniec spartakiady rozegrano pokazowy mecz piłki nożnej, w którym rywalizowała miejscowa młodzież z pensjonariuszami DPS Kasina Wielka. Bardzo ciekawym punktem eventu był pokaz wozu strażackiego oraz prelekcja druhów z OSP Kasina Wielka na temat pracy strażaków podczas akcji gaśniczo – ratunkowych. Uczestnicy wydarzenia mogli zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie w wozie bojowym z różnymi atrybutami strażackimi.

Po zakończeniu aktywnej części spartakiady wszyscy uczestnicy udali się na poczęstunek, który przygotowali go-

spodynie z Koła Gospodyń Wiejskich z Kasiny Wielkiej. Na sam koniec było to, co najlepsze. Organizator i zaproszeni goście: Radni Powiatu Limanowskiego – Artur Żaba (Animator Orlika w Kasinie Wielkiej), Bolesław Jania i Janusz Pota-

czek, Członek Zarządu Powiatu Limanowskiego – Czesław Kawalec, Wójt Gminy Mszana Dolna – Bolesław Żaba, Radny Gminy Mszana Dolna – Stanisław Kaleta oraz Sołtys Kasiny Wielkiej – Adam Wrzcionek wręczyli wszystkim uczestnikom upominki oraz pamiątkowe puchary, medale i dyplomy. Partnerem wydarzenia i fundatorem upominków byli: Małopolska Organizacja Turystyczna, Powiat Limanowski i Gmina Mszana Dolna oraz firma TYMBARK, która ufundowała dla wszystkich uczestników spartakiady napoje i soki. Operatorem programu „Seniorzy na Orliki” i Spartakiady 2019 była Fundacja Orły Sportu oraz Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Chciałbym serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tego eventu, szczególnie Dyrektor Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 1 w Kasinie Wielkiej, strażakom z OSP Kasina Wielka, Paniom gospodyniom z KGW Kasina Wielka, wszystkim zaproszonym gościom, a przede wszystkim seniorom, którzy aktywnie wzięli udział w Spartakiadzie. Mam nadzieję, że w przyszłości będzie tych imprez więcej, bo dzisiejsze spotkanie pokazało jak wspaniale seniorzy potrafią się bawić i integrować z młodzieżą czy dziećmi – sportowe wydarzenie podsumował jego organizator Artur Żaba.

ARTUR ŻABA

Zostań skoczkiem na medal

UKS Gorce Raba Niżna prowadzi nabór zawodników do programu „Zostań skoczkiem na medal”, który realizuje przy wsparciu finansowym Ministerstwa Sportu i Turystyki.

– Jeżeli Twoje dziecko marzy, aby zostać skoczkiem, to właśnie jest na to szansa! Możesz go zgłosić do udziału w programie „Zostań skoczkiem na medal” – zachęca koordynator projektu, Robert Sławecki. – Wszystkie zajęcia przygotowawcze odbywać się będą w Szkole Podstawowej w Rabie Niżnej, maksymalnie dwa razy w tygodniu. Kolejny etap przeprowa-

dzony będzie już na skoczniach KS Chochotów w Chochotowie. Treningi prowadzić będzie wykwalifikowana kadra trenerska KS Chochotów.

Nabór dotyczy chłopców i dziewczynek wieku od 6 do 12 lat z terenu gminy Mszana Dolna i okolic. Uczestnicy nie ponoszą żadnych kosztów udziału w projekcie. Pierwsze zajęcia – 15 października. Zakończenie projektu – 20 grudnia br.

Wszelkich informacji na temat projektu udziela jego koordynator osobiście lub telefonicznie: 668 537 813.

ROBERT SŁAWECKI

Kino za baterie

Program „Kino za baterie” ma na celu edukację ekologiczną na temat oddziaływania baterii na środowisko naturalne oraz zbiórkę zużytych baterii i wymianę ich na nagrody filmowe, w postaci biletów do kina Śnieżka w Rabce Zdroju.

Bilety do kina przyznawane będą uczestnikom, którzy rozwiążą test ekologiczny oraz oddadzą zużyte baterie w przeliczeniu: 2 kg zużytych baterii to 2 bilety do kina. Przysługujące bilety mogą być wykorzystane w dowolnym terminie do 31

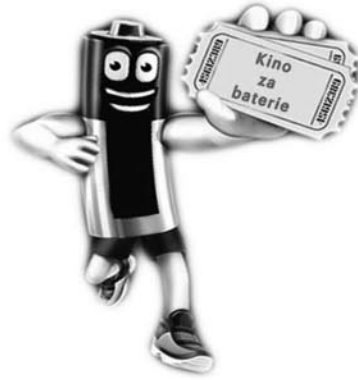
marca 2020 r., na seansie w technologii 2D. W przypadku, gdy uczestnik wybierze film wyświetlany w technologii 3D, wówczas na własny koszt dokonuje zakupu specjalnych okularów. Bilety obowiązują na wszystkie seanse filmowe zgodnie z repertuarem kina Śnieżka z wyłączeniem innych imprez i projekcji np. koncertów, transmisji i retransmisji spektakli baletowych, teatralnych czy sportowych.

Zapraszamy dzieci, młodzieży i dorosłych do udziału w programie!

MAŁGORZATA LEŚNIAK

TEST EKOLOGICZNY

1. **Baterie zaliczamy do odpadów:**
 - a. wybuchowych
 - b. medycznych
 - c. niebezpiecznych
2. **Gdzie należy wrzucać zużyte baterie?**
 - a. do kosza na śmieci
 - b. do pojemnika na plastik
 - c. do specjalnego pojemnika na zużyte baterie
3. **Ile litrów wody może zatruć jedna mała bateria guzikowa?**
 - a. 4 litry
 - b. 40 litrów
 - c. 400 litrów
4. **Ile statystyczny Polak produkuje rocznie odpadów?**
 - a. 100 kg
 - b. 300 kg
 - c. 900 kg
5. **Zużyte baterie są odpadami niebezpiecznymi, gdyż zawierają:**
 - a. rtęć, ołów, kadm
 - b. uran, neptun, pluton
 - c. tytan, polon, bizmut
6. **Dbłość o stan środowiska naturalnego jest obowiązkiem:**
 - a. tylko osób dorosłych
 - b. tylko organów ochrony środowiska
 - c. każdego człowieka
7. **Smog to:**
 - a. chemiczny środek zwalczający owady
 - b. wydzielanie szkodliwych substancji do wód gruntowych
 - c. silny wzrost zanieczyszczenia powietrza
8. **Do naturalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza zaliczamy:**
 - a. przemysł, transport, składowanie surowców i odpadów, motoryzacja
 - b. wybuchy wulkanów, procesy biologiczne, wietrzenie chemiczne skał, pył kosmiczny
 - c. dwutlenek siarki, tlenek węgla, tlenki azotu
9. **Symbolem Gorceńskiego Parku Narodowego jest:**
 - a. salamandra
 - b. wilk
 - c. bocian
10. **Wzrost ilości dwutlenku węgla w atmosferze Ziemi powoduje:**
 - a. powolny, lecz stały wzrost jej temperatury
 - b. powolne, lecz stałe jej ochłodzenie
 - c. powolne, lecz stałe jej oczyszczenie

.....
Podpis Uczestnika Programu

* Aby uzyskać bilet do kina należy w teście ekologicznym uzyskać nie mniej niż 5 pkt.

POTWIERDZENIE PRZEKAZANIA I PRZYJĘCIA ZUŻYTYCH BATERII

IMIĘ:.....

NAZWISKO:.....

ADRES:

POTWIERDZENIE WAŻENIA BATERII PRZEZ

Pracownika Urzędu Gminy Mszana Dolna

WAGA BATERII:

Czy przyznano bilet do Kina Śnieżka: **TAK** **NIE**

Oświadczam, że zapoznałam(em) się z Regulaminem programu edukacyjnego „Kino za baterie” organizowanego przez Wójta Gminy Mszana Dolna dla mieszkańców gminy.

.....
(Podpis Uczestnika Programu)

Klauzula wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych przez osobę, której dane dotyczą.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Wójta Gminy Mszana Dolna, Urząd Gminy w Mszanie Dolnej, ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna moich danych osobowych w celach uczestnictwa w programie „Kino za baterie”. Wyrażenie woli jest zgodne z postanowieniami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej: RODO). Potwierdzam otrzymanie załącznika informacyjnego zgodnie art. 13 ust.1 i ust. 2 RODO od Administratora Danych Osobowych, z którym się zapoznałem i przyjąłem do wiadomości.

.....
(Podpis Uczestnika Programu)

Załącznik informacyjny w związku z wyrażeniem zgody na przetwarzaniem danych osobowych

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych przez Urząd Gminy Mszana Dolna jest Wójt Gminy Mszana Dolna ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna tel.: 183310223, e-mail: gmina@mszana.pl).
2. Dane kontaktowe Inspektora Ochrony Danych adres e-mail: iod@mszana.pl
3. Dane osobowe będą przetwarzane w celach realizacji programu. Przetwarzanie danych osobowych odbywa się za zgodą osoby, której dane dotyczą (podstawa art. 6 ust. 1 lit. a RODO).
4. W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych w pkt 3, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być tylko podmioty uprawnione do odbioru Pani/Pana danych.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie przepisów prawa, przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania wskazanych w pkt 3, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.
6. Przysługuje Pani/Panu prawo do:
 - dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 RODO z zastrzeżeniem, że udostępniane dane osobowe nie mogą ujawniać informacji niejawnych, ani naruszać tajemnic prawnie chronionych, do których zachowania zobowiązany jest Administrator;
 - sprostowania danych, na podstawie art. 16 RODO;
 - ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 RODO;
 - przenoszenia danych
 - do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, które wyrażono na podstawie zgody przed jej cofnięciem,
7. Podanie przez Pana/Panią danych osobowych takich jak: imię, nazwisko, adres, jest dobrowolne, jednak wymagane do udziału w programie edukacyjnym „Kino za baterie”.
8. W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

* Aby uzyskać bilet do kina należy w teście ekologicznym uzyskać nie mniej niż 5 pkt.

KINO ZA BATERIE!

Weź udział w programie ekologicznym organizowanym przez
Wójta Gminy Mszana Dolna
Odpowiedz na 10 pytań ekologicznych
oraz przynieś 2 kg zużytych baterii, a otrzymasz 2 bilety do Kina Śnieżka.

Zbieramy wszystkie rodzaje baterii tylko do rozmiaru R-20 (większych nie).
Akcja trwa do wyczerpania biletów.
Regulamin i test ekologiczny dostępny na stronie www.mszana.pl

1 m³

1 metr sześcienny ziemi waży około 1700kg!

Czy wiesz że?

Jedna bateria do zegarka może zanieczyścić 1m sześcienny gleby lub 400 litrów wody?

400 l

400 litrów to tyle, ile wypijasz przez 9 miesięcy!

ZAWSZE
WYRZUCAJ ZUŻYTE
BATERIE I AKUMULATORY
DO SPECJALNEGO POJEMNIKA

NIE WYRZUCAJ
ZUŻYTYCH BATERII
DO KOSZA NA ŚMIECI

Bilety do wykorzystania do 31 marca 2020 r. obowiązują na wszystkie seanse filmowe zgodnie z repertuarem (z wyłączeniem innych imprez i projekcji realizowanych w Kinie „Śnieżka” np. koncerty, transmisje i retransmisje spektakli baletowych i teatralnych, transmisje i retransmisje wydarzeń sportowych). Wszystkich obdarowanych prosimy o wcześniejszą rezerwację biletów na seanse w wybranym terminie.

Gmina Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6
34-730 Mszana Dolna
woj. małopolskie

Kino Śnieżka
Ul. Nowy Świat 8
34-700 Rabka Zdrój
tel. 18 544 74 72

QUESTY-5 SPOSOBÓW NA UDANĄ WYCIECZKĘ

- 1 Spacer z Jaśkiem pod Śnieżnicą
- 2 Z Bulandą po Lubomierzu
- 3 Śladami Piewcy Gorców
- 4 Baza Lubo Gości
- 5 Spacer po Olszówce koło Raju

Kasina Wielka, Kasinka Mała, Lubomierz, Olszówka i Niedźwiedź – w tych pięciu zagórzańskich miejscowościach można już szukać skarbów podążając za wskazaniem questu! Przewodnikiem po wyprawach questowych jest Jasiek – góral zagórzański, który w wierszowanych tekstach wskazuje każdemu odkrywcy drogę do skarbu. Każdy, kto zdecyduje się podjąć odszukania ukrytego skrzętnie skarbu może zdobyć dodatkową nagrodę.

Na ciekawą wyprawę z Jaśkiem zapraszamy o każdej porze roku, w dowolnym momencie każdego dnia!

JAK WĘDROWAĆ?

KROK
01

Odbierz ulotkę wyprawy questowej (Wyciąg *Narciarki Kasina SKI*, Pensjonat *Szczebel Mszana Dolna*, Urząd Gminy *Mszana Dolna*, Urząd Miasta *Mszana Dolna*, Gminne Centrum Kultury w *Niedźwiedziu*) lub wydrukuj ze strony www.questy.com.pl albo pobierz na swoje urządzenie mobilne skanując odpowiedni kod QR:

Spacer z Jaśkiem pod Śnieżnicą

Z Bulandą po Lubomierzu

Śladami Piewcy Gorców

Baza Lubo Gości

Spacer po Olszówce koło Raju

KROK
02

Zapakuj do kieszeni długopis i dobry humor

KROK
03

Odkrywaj niezwykle miejsca i związane z nimi historie

KROK
04

Zbieraj skarby i korale

KROK
05

Wygrywaj nagrody!

NAGRODY

W każdym z w/w miejsc, w których dostępne są wydrukowane questy, można również dostać dodatkową ulotkę, w której – razem z Jaśkiem – będzie można kompletować zagórzańskie korale. Za zebranie całego sznura przewidziane są dodatkowe nagrody (do odebrania również w tych miejscach).

GMINA
NIEDŹWIEDŹ

GMINA
MSZANA DOLNA

MSZANA DOLNA

